

Bruxelles, 8.2.2013
COM(2013) 66 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU
privind progresele înregistrate de Kosovo* în ceea ce privește îndeplinirea cerințelor
prevăzute de foaia de parcurs privind liberalizarea vizelor

---

* Această denumire nu aduce atingere pozițiilor privind statutul și este conformă cu RCSONU 1244/1999 și cu Avizul CIJ privind declarația de independență a Kosovo.

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

privind progresele înregistrate de Kosovo* în ceea ce privește îndeplinirea cerințelor prevăzute de foaia de parcurs privind liberalizarea vizelor

1. INTRODUCERE

La 19 ianuarie 2012, Comisia Europeană a lansat un dialog cu Kosovo referitor la liberalizarea regimului de vize, iar la 14 iunie 2012, a prezentat guvernului din Kosovo o foaie de parcurs pentru un regim de călătorii fără viză. Kosovo a pus deja în aplicare o serie de reforme importante în 2010 și 2011, în special în domeniul readmisiei și reintegrării, ceea ce a permis Comisiei să lanseze acest dialog în 2012.

Foaia de parcurs privind liberalizarea vizelor identifică legislația și toate celelalte măsuri pe care Kosovo trebuie să adopte și să le pună în aplicare, precum și cerințele pe care trebuie să le îndeplinească pe termen scurt pentru a realiza progrese în vederea liberalizării vizelor. În primul rând, Kosovo ar trebui să adopte sau să modifice legislația stabilită în foaia de parcurs, astfel încât aceasta să fie conformă cu acquis-ul UE. Ar trebui, apoi, să pună în aplicare pe deplin legislația respectivă și toate celelalte măsuri menționate în foaia de parcurs.

În Kosovo există deja un corpus legislativ cuprinzător în domeniile prevăzute în foaia de parcurs privind vizele. În unele domenii de politică, legislația existentă este deja conformă cu elementele esențiale ale acquis-ului UE, pe când în altele, persistă necesitatea adoptării unor noi legi, a continuării alinierii la acquis sau a adoptării de legislație secundară.

La 14 iunie 2012, Comisia a organizat prima reuniune cu Kosovo la nivel de înalți funcționari, în contextul dialogului privind vizele, în cadrul căreia a solicitat autorităților kosovare să prezinte un raport complet referitor la gradul de pregătire a Kosovo în ceea ce privește foaia de parcurs, punând accentul pe alinierea legislativă. La 15 septembrie 2012, guvernul a emis acest raport, precum și o analiză juridică. Pentru a evalua progresele înregistrate de Kosovo în cadrul dialogului privind vizele, serviciile Comisiei au efectuat, în perioada 22-24 octombrie 2012, o misiune de evaluare în Kosovo, în colaborare cu mai mulți experți din statele membre ale UE, cu Oficiul UE în Kosovo și cu EULEX.

Prezentul document este primul raport periodic care prezintă evaluarea Comisiei cu privire la progresele înregistrate de Kosovo în îndeplinirea cerințelor prevăzute în foaia de parcurs privind liberalizarea vizelor. În conformitate cu foaia de parcurs privind liberalizarea vizelor, sunt evaluate următoarele aspecte, punându-se accentul pe alinierea legislativă la acquis-ul UE:

- (1) rezultatele obținute de Kosovo în adoptarea sau modificarea legislației stabilite în foaia de parcurs, astfel încât aceasta să fie conformă cu acquis-ul UE;
- (2) rezultatele obținute de Kosovo în punerea în aplicare a legislația și a tuturor celorlalte măsuri menționate în foaia de parcurs;
- (3) impactul preconizat al liberalizării regimului de vize asupra migrației și a securității.

Prezentul raport se bazează pe raportul și pe analiza juridică detaliată care au fost prezentate de guvernul Kosovo, pe rapoartele elaborate de experții statelor membre ale UE care au

---

* Această denumire nu aduce atingere pozițiilor privind statutul și este conformă cu RCSONU 1244/1999 și cu Avizul CIJ privind declarația de independență a Kosovo.

participat la misiunea de evaluare din octombrie 2012, pe informațiile transmise de Oficiul UE în Kosovo, de EULEX și de agențiile UE, precum și pe statisticile detaliate compilate de Eurostat și prezentate de statele membre ale UE și de statele asociate Schengen. Sunt formulate o serie de recomandări pentru domenii de politică în care persistă necesitatea adoptării unor noi legi, a continuării alinierii la *acquis* sau a adoptării de legislație secundară. Având în vedere că progresele în dialogul privind liberalizarea vizelor vor necesita punerea în aplicare și asigurarea respectării tuturor măsurilor prevăzute în foaia de parcurs privind vizele, în prezentul raport sunt formulate, de asemenea, o serie de recomandări în domeniul punerii în aplicare.

Dialogul privind vizele se desfășoară fără a aduce atingere poziției statelor membre ale UE cu privire la statutul Kosovo.

2. EVALUAREA CERINȚELOR LEGATE DE READMISIE ȘI REINTEGRARE

2.1. Readmisia

Cadrul juridic național care reglementează **readmisia** cuprinde o lege privind readmisia și legislația secundară. Aceste măsuri stabilesc normele și procedurile pentru readmisia în Kosovo a cetățenilor kosovari, a resortisanților țărilor terțe și a apatrizilor care nu mai îndeplinesc condițiile de intrare sau de ședere în statul solicitant. Acestea reglementează procedura de readmisie, cuprinzând dispoziții privind autoritățile competente, termenele, formularele de cerere, documentele de călătorie, protecția datelor și tranzitul. Legea privind readmisia conține dispoziții care garantează respectarea Constituției și a actelor cu putere de lege privind protecția datelor, cetățenia, documentele de călătorie și străinii, precum și respectarea Convenției de la Geneva din 1951 privind statutul refugiaților și a Protocolului din 1967 privind statutul refugiaților.

Kosovo ar trebui să aplice legea națională privind readmisia „fără a aduce atingere” niciunui acord de readmisie încheiat cu țările terțe. Kosovo a încheiat astfel de acorduri cu 18 țări, dintre care paisprezece state membre ale UE, două state asociate Schengen și două state din Balcanii de Vest¹. Acesta a parafat acorduri bilaterale cu alte trei țări și a început negocierile cu alte nouă țări². Acordurile existente impun părților contractante obligația de readmisie reciprocă a cetățenilor celeilalte părți și a resortisanților țărilor terțe care nu mai îndeplinesc condițiile de intrare și de ședere. Acestea specifică, de asemenea, formularele care trebuie completate pentru cererile de readmisie și conțin dispoziții privind termenele pentru cereri, costurile readmisiei, protecția datelor, dovada identității, precum și dovada intrării și a tranzitului.

Readmisia din statele membre ale UE funcționează, în principal, pe baza unor acorduri bilaterale. De asemenea, aceasta tinde să funcționeze și prin intermediul UNMIK sau EULEX, pentru statele membre care nu recunosc Kosovo. O direcție de readmisie și returnare din cadrul Ministerului afacerilor interne procesează cererile de readmisie, iar poliția din Kosovo încercă să identifice persoanele returnate. În lipsa unor documente personale de identitate fiabile, identificarea persoanelor returnate reprezintă adesea o problemă pentru autoritățile din Kosovo, ceea ce duce la respingerea cererilor de readmisie depuse de astfel de persoane.

---

¹ Austria, statele Benelux (printr-un acord comun), Bulgaria, Republica Cehă, Danemarca, Finlanda, Franța, Germania, Ungaria, Malta, Slovenia, Suedia, Norvegia, Elveția, Albania și Muntenegru au încheiat acorduri de readmisie cu Kosovo.

² Kosovo a parafat acorduri de readmisie cu Estonia și Croația și a început negocierile cu Irlanda, Italia, Letonia, Lituania, Polonia, Portugalia, Regatul Unit, Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei și Turcia.

Schimbul de informații cu autoritățile statelor membre în ceea ce privește nevoile speciale ale persoanelor returnate, inclusiv ale victimelor traficului de persoane, rămâne problematic.

Legea privind readmisia prevede că o cerere de readmisie trebuie aprobată în cazul în care autoritățile competente din Kosovo nu au prezentat un răspuns în termen de 30 de zile. Figura 6.6 arată un numărul mare de cereri de readmisie nesoluționate provenind din Germania și Belgia, ceea ce sugerează că această dispoziție nu se aplică, în practică, în cazul tuturor statelor membre. Statisticile privind readmisia prezentate de Kosovo nu corespund cifrelor furnizate de statele membre. Kosovo ar trebui să își coroboreze statisticile privind readmisia cu statisticile statelor membre.

2.2. Reintegrarea

Kosovo și-a îmbunătățit politica de **reintegrare** în ultimii ani. În 2010, guvernul a adoptat o strategie și un plan de acțiune revizuite pentru reintegrare, precum și un program de reintegrare sprijinit de un fond de reintegrare³. Resursele acestui fond au fost majorate de la 500 000 EUR în 2010 la 3,4 milioane EUR în 2011 și, respectiv, 3,2 milioane EUR în 2012. Fondul de reintegrare finanțează servicii de urgență pentru persoanele returnate, cum ar fi transportul la sosire, cazarea temporară, ajutorul medical, pachetele cu alimente și produse sanitare și locuințele, precum și serviciile de reintegrare durabilă, cum ar fi cursurile de limbă pentru minori, formarea profesională, asistența în vederea angajării și sprijinul pentru crearea de întreprinderi. O reglementare clarifică rolurile și responsabilitățile autorităților naționale și locale implicate în reintegrarea persoanelor returnate, procesul de luare a deciziilor, precum și criteriile pentru a beneficia de acest program.

Structura instituțională de sprijinire a reintegrării a fost îmbunătățită în 2012. Un comitet executiv, asistat de un secretariat, ordonancează plățile din fondul de reintegrare, monitorizează executarea, coordonează sarcinile între ministere și raportarea de la municipalități. Un birou pentru reintegrare, care cuprinde un birou de recepție în aeroport, asigură legătura directă cu persoanele returnate. În 2012, acest birou a fost transformat într-un departament din cadrul Ministerului afacerilor interne și a început să supravegheze activitățile a șapte coordonatori regionali. La nivel local, birourile municipale pentru comunități și returnare sunt responsabile de reintegrare și raportează coordonatorilor lor regionali⁴. Comitetele municipale pentru reintegrare aprobă cererile pentru serviciile de urgență la nivel local; cererile pentru serviciile de reintegrare durabilă sunt aprobate la nivel central. În 2011, aproximativ 250 de funcționari locali au urmat cursuri de formare privind reintegrarea. Nu există încă un sistem de gestionare a cazurilor care să monitorizeze accesul persoanelor repatriate la serviciile de reintegrare.

În 2011, Kosovo a cheltuit numai 11% din fondul de reintegrare, în special pentru servicii de urgență. În primele trei trimestre din 2012, autoritățile au angajat aproximativ 58 % din fond (1,8 milioane EUR) pentru reintegrare, dintre care 1 milion EUR pentru locuințe, 360 000 EUR pentru un sistem de creare de locuri de muncă, iar restul pentru servicii de urgență. Societatea care oferea persoanelor returnate cazare temporară a fost implicată într-un scandal de corupție și a pierdut contractul cu Ministerul afacerilor interne.

Conform departamentului pentru reintegrare, în perioada ianuarie-septembrie 2012, au fost înregistrate 2 968 de persoane returnate în Kosovo, dintre care aproximativ trei sferturi (2 181 de persoane) au beneficiat de fondul de reintegrare. 61,5 % din beneficiari au fost de etnie

³ Reintegrarea este susținută, de asemenea, de strategia privind comunitățile și returnarea și de strategia pentru integrarea comunităților romă, ashkali și egipteană.

⁴ În trei din cele 38 de municipalități din Kosovo nu există încă aceste birouri municipale pentru comunități și returnare.

albaneză, 30 % au aparținut minorităților romă, ashkali și egipteană, iar 4 % minorității sârbe. Toți beneficiarii au primit pachete cu alimente și produse sanitare, 34 % din aceștia au beneficiat de ajutor pentru școlarizare, 18 % de lemne de foc pentru încălzire, 18 % de adăposturi sau de sprijin pentru locuințe, 11 % de servicii de transport la sosire, iar 17 % de formare profesională sau de sprijin pentru crearea de întreprinderi. Aceste cifre demonstrează preponderența sprijinului de urgență în cadrul serviciilor finanțate prin fondul de reintegrare.

3. EVALUAREA CERINTELOR REFERITOARE LA SECURITATEA DOCUMENTELOR; GESTIONAREA FRONTIERELOR ȘI A MIGRAȚIEI; ORDINEA PUBLICĂ ȘI SECURITATEA; DREPTURILE FUNDAMENTALE LEGATE DE LIBERTATEA DE CIRCULAȚIE

3.1. SECȚIUNEA 1: Securitatea documentelor

Legea privind documentele de călătorie, legea privind cărțile de identitate și legislația secundară stabilesc normele și procedurile pentru obținerea documentelor de călătorie și a cărților de identitate. Acestea includ dispoziții care urmăresc să garanteze integritatea procesului de emisie și calitatea documentelor în conformitate cu standardele Organizației Aviației Civile Internaționale (OACI). Legea privind starea civilă, sprijinită de legislația secundară, reglementează **înscrierea în registrul stării civile** și emiterea documentelor de origine. Cetățenilor li se atribuie un număr de identificare personal la naștere, în momentul înregistrării cu întârziere sau al reînregistrării. Persoanele care și-au pierdut certificatele de stare civilă se pot reînregistra pe baza altor documente sau a mărturiilor din partea rudelor. Legislația secundară reglementează formatul și emiterea certificatelor de stare civilă, precum și accesul la arhive. Certificatele conțin o serie de elemente de securitate.

Legea privind numele de persoane permite înregistrarea numelor numai în alfabetul latin, excluzând astfel alfabetul chirilic, ceea ce constituie o încălcare a constituției. Cetățenii își pot schimba numele o dată la cinci ani, sub rezerva unor restricții menite să împiedice abuzurile. În acest scop, cetățenii trebuie să prezinte certificatul de naștere, certificatul de căsătorie, dacă este cazul, și un certificat care să ateste că nu fac obiectul unor proceduri judiciare. Atunci când este permisă schimbarea numelui, numărul personal de identificare rămâne aceeași, însă pe noul certificat figurează numele cel mai recent. Kosovo a încercat să se aibă relații mai strânse cu Interpol în vederea identificării persoanelor care solicită o schimbare a numelui și a celor care fac obiectul unei interdicții de intrare în spațiul Schengen. Kosovo intenționează să respingă, de asemenea, cererile de schimbare de nume introduse de persoane care figurează pe lista persoanelor cu interdicție de intrare în spațiul Schengen. În unele cazuri, cum ar fi, de exemplu, o femeie căsătorită care revine la numele dinaintea căsătoriei, cererile de schimbare a numelui pot fi respinse, dar noile nume sunt trimise către Interpol, care le transmite ulterior statelor membre.

În octombrie 2011, Kosovo a început să elibereze **documente de călătorie biometrice**. După descoperirea unor nereguli financiare, cooperarea dintre Ministerul afacerilor interne și societatea contractată a fost suspendată. Documentele de călătorie evaluate în octombrie 2012 îndeplineau toate standardele UE privind elementele de securitate, cu excepția unuia dintre acestea, designul lor conținea elementele de securitate necesare, iar formatul lor respecta standardele OACI⁵. Datele personale, imaginea facială și amprente digitale ale titularului erau stocate pe un cip electronic, în conformitate cu standardele OACI. Paginile cu date erau personalizate optic și conțineau o serie de elemente de securitate, însă nu îndeplineau standardele UE în ceea ce privește vârsta de la care amprente digitale ar trebui incluse în

⁵ Aceste standarde sunt stabilite în documentul OACI nr. 9303 (partea 1) din anexa 9 la Convenția de la Chicago.

documentele de călătorie. Conform standardului UE, această vârstă este de 12 ani, o măsură aplicată de statele membre pentru a preveni traficul de copii. În temeiul legii privind documentele de călătorie din Kosovo, copiii cu vârsta sub 16 ani sunt scutiți de la această obligație.

Kosovo nu a trimis țărilor terțe certificatele sale de „infrastructură cu cheie publică” generate în cadrul procesului de eliberare a documentelor de călătorie biometrice, deoarece nu a putut să participe la sistemul de informații privind cheile publice al OACI. Documentele de călătorie pierdute sau furate sunt înregistrate și transmise unității din Kosovo pentru cooperarea internațională în materie de aplicare a legii, în vederea transmiterii mai departe către baza de date a Interpolului pentru documentele de călătorie furate sau pierdute. Cu toate acestea, codul Kosovo pentru documentele de călătorie nu este inclus în lista de coduri utilizate în baza de date a Interpolului. Sunt disponibile aproximativ 6 000 de înregistrări care ar putea fi transferate către această bază de date.

Eliberarea **cărților de identitate** se bazează pe standardele internaționale⁶. Cărțile de identitate din Kosovo conțin o serie de elemente de securitate și datele biometrice de identificare ale titularului documentului, inclusiv imaginea facială și amprente digitale ale acestuia, codificate într-un cod de bare bidimensional cu o opțiune de citire automată. Elementele de securitate ale acestor cărți de identitate sunt conforme cu standardele OACI. Modificările legii privind cărțile de identitate adoptate în 2012 vor permite producția de cărți de identitate biometrice, însă Kosovo nu a anunțat încă de când va începe să producă astfel de documente.

Un sistem al stării civile bazat pe cele mai bune practici europene conține date exacte, complete și actualizate și se concentrează asupra persoanelor vizate. Sistemul stării civile existent în Kosovo nu se ridică la înălțimea acestor standarde, în ciuda progreselor considerabile din ultimii ani. O agenție de înregistrare a stării civile din cadrul Ministerului afacerilor interne gestionează toate registrele stării civile și arhivele de înregistrare și eliberează cetățenilor, la nivel municipal, certificate de stare civilă, cărți de identitate și documente de călătorie. Oficiile municipale de stare civilă înregistrează toate evenimentele vieții în registre separate pentru nașteri, căsătorii și decese, încarcă aceste date într-un registru central al stării civile și emit certificate de stare civilă. Numărul acestor oficii din Kosovo nu ar trebui să afecteze capacitatea agenției de înregistrare a stării civile de a verifica respectarea de către oficiile respective a legislației relevante, în special în ceea ce privește schimbările de nume. Centrele municipale de înregistrare a stării civile procesează cererile de emitere a cărților de identitate și a documentelor de călătorie în felul următor: verifică identitatea solicitanților pe baza certificatelor de stare civilă, colectează fotografiile, amprente digitale și semnături, înscriu aceste date într-un registru central al stării civile și emit cărțile de identitate sau documentele de călătorie solicitate.

Integrarea datelor privind starea civilă și înregistrarea într-un singur registru central al stării civile este în curs. Toate registrele din Kosovo au fost scanate și încărcate într-o arhivă electronică, iar copiile certificate ale registrelor originale sunt în curs de returnare din Serbia și sunt adăugate la această arhivă. Personalul a beneficiat de formare privind utilizarea noului registru central. Cu toate acestea, calitatea datelor din registrul central rămâne scăzută, cu excepția înregistrării nașterilor; datele privind situația matrimonială și decesul persoanelor vizate nu sunt încă actualizate, intrările de date nu sunt pe deplin verificate între ele și

---

⁶ Aceste standarde sunt stabilite în documentul OACI nr. 9303 (partea 3) din anexa 9 la Convenția de la Chicago.

corelate, există mai multe incoerențe și diferențe între diversele baze de date, iar mecanismul de audit pentru monitorizarea modificărilor aduse intrărilor de date rămâne deficitar.

Personalul agenției de înregistrare a stării civile a beneficiat de formare privind un nou cod de etică, iar un mic inspectorat din cadrul agenției investighează cazurile de corupție. Cu toate acestea, punerea în aplicare trebuie îmbunătățită: se produc încă schimbări frauduloase de nume și înscrieri de date incorecte în documentele de călătorie și de identitate și au existat acuzații de corupție în producerea documentelor de călătorie biometrice și a plăcuțelor de înmatriculare a autovehiculelor. Pentru a se spori fiabilitatea procesului de înscriere în registrul stării civile va fie nevoie de resurse adecvate pentru audit și formare, precum și pentru controlul tuturor funcționarilor publici implicați în procesul de înregistrare.

3.2. SECȚIUNEA 2: Gestionarea frontierelor și a migrației

3.2.1. Gestionarea frontierelor

Legea privind controlul și supravegherea frontierelor acoperă cea mai mare parte a dispozițiilor prevăzute în Codul frontierelor Schengen, dar definițiile și anumite dispoziții cuprinse în lege nu par să fie conforme cu acest cod⁷. Concepte precum controlul la frontieră, verificările la frontieră, supravegherea frontierelor, verificările minime, verificările amănunțite și verificările în linia a doua fac obiectul unei confuzii terminologice. Articolele privind cooperarea între agenții conțin definiții prea generale și nu reglementează cooperarea în detaliu. Legea ar trebui modificată în consecință.

Legislația secundară privind micul trafic de frontieră și autorizația relevantă este conformă cu acquis-ul Schengen⁸. În viitor, micul trafic de frontieră ar putea acoperi zone extinse învecinate cu Kosovo, ceea ce ar avea un impact considerabil asupra fluxurilor de migrație pe teritoriul Kosovo. Ar trebui instituit un sistem eficient, în strânsă cooperare cu țările învecinate, pentru a gestiona emiterea, controlul și utilizarea autorizațiilor pentru micul trafic de frontieră.

Strategia privind **gestionarea integrată a frontierelor (GIF)**, adoptată în 2012, se bazează pe modelul Balcanilor de Vest, din care lipsește abordarea cuprinzătoare a GIF stabilită în concluziile Consiliului din 2006, în Codul frontierelor Schengen și în Catalogul Schengen. Elementele-cheie ale GIF, și anume controlul la frontieră, prevenirea criminalității și punerea în aplicare a modelului de control al accesului structurat pe patru nivele, nu sunt incluse în această strategie, iar formarea profesională nu este acoperită în mod suficient. Această strategie ar trebui reformulată, ținându-se seama de toate recomandările și de cele mai bune practici stabilite în concluziile Consiliului din 2006, în Codul frontierelor Schengen și în Catalogul Schengen⁹.

Într-un sistem de GIF care funcționează în mod corespunzător, analiza strategică a riscului este utilizată în vederea gestionării riscurilor și a amenințărilor legate de securitatea frontierelor. Toate autoritățile kosovare implicate în gestionarea frontierelor și-au dezvoltat recent sistemele de analiză a riscului, centrul de gestionare a frontierelor începând să joace un rol-cheie în gestionarea riscului. La nivel regional și local, analiza de risc ar trebui practică în mod sistematic pentru a îmbunătăți planificarea operațională, consolidarea capacităților și o abordare proactivă a gestionării frontierelor. Kosovo a întâmpinat, de asemenea, dificultăți

⁷ Codul frontierelor Schengen [Regulamentul (CE) nr. 562/2006].

⁸ Regulamentul privind micul trafic de frontieră (Regulamentul nr. 1931/2006).

⁹ Codul frontierelor Schengen (Regulamentul nr. 562/2006); concluziile Consiliului din 4-5 decembrie 2006; Catalogul Schengen privind controlul frontierelor externe, returnarea și readmisia.

tehnice de funcționare a sistemului de gestionare a frontierelor în partea de nord. Acestea ar trebui remediate.

Strategia privind GIF adoptată de Kosovo funcționează ca un act „cvasi-legislativ” care acordă diferite roluri și responsabilități diverselor autorități implicate în gestionarea frontierelor și organizează cooperarea dintre acestea. Planul de acțiune privind GIF stabilește modul în care ar trebui atinse obiectivele comune în materie de gestionare a frontierelor. S-a îmbunătățit cooperarea strategică la nivel central, însă cooperarea între agențiile de la nivel local și regional nu a putut fi evaluată. Centrul de gestionare a frontierelor este singurul organism de cooperare ale cărui roluri și responsabilități sunt reglementate în mod corespunzător de legea privind controlul și supravegherea frontierelor și de legislația secundară. Rolurile și responsabilitățile altor autorități în domeniul gestionării frontierelor ar trebui, de asemenea, să fie definite din punct de vedere juridic. Prin urmare, Kosovo ar trebui să elaboreze o legislație care să definească rolurile și responsabilitățile tuturor autorităților publice implicate în gestionarea frontierelor, inclusiv în ceea ce privește cooperarea operațională și schimbul de informații în scopul prevenirii și combaterii migrației neregulate și a criminalității transfrontaliere.

Cooperarea cu țările învecinate în domeniul aplicării legii s-a îmbunătățit în 2012. Kosovo are relații strânse cu Albania și, într-o mai mică măsură, cu Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei în ceea ce privește cooperarea polițienească, cooperarea vamală și cooperarea transfrontalieră, inclusiv patrulile comune, schimburile de informații și întâlnirile comune regulate¹⁰. Kosovo și Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei au instituit un centru de comunicare comun pentru cooperarea polițienească. La această cooperare participă toate cele trei autorități din Kosovo implicate în gestionarea frontierelor, și anume poliția de frontieră, autoritățile vamale și Agenția alimentară și veterinară. Se dezvoltă, de asemenea, relațiile în domeniul verificărilor la frontieră. Un nou punct comun de trecere a frontierei cu Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei este în curs de înființare și se preconizează deschiderea unor noi puncte de trecere a frontierei cu Muntenegru. Kosovo ar trebui să depună eforturi pentru a încheia acorduri de cooperare în domeniul aplicării legii cu toate țările învecinate.

În 2012, Kosovo și Serbia, cu sprijinul UE, au realizat progrese substanțiale în punerea în aplicare a concluziilor privind GIF, asupra cărora s-a convenit la 2 decembrie 2011. Printre acestea se numărau deschiderea, înainte de sfârșitul lunii decembrie 2012, a patru puncte de trecere temporare și pregătirea pentru crearea a două puncte de trecere temporare suplimentare în 2013. De asemenea, părțile au ajuns la un acord privind coordonatele geografice pentru șase puncte de trecere permanente, care urmează a fi create în viitor, dispozițiile privind schimbul de informații în domeniul aplicării legii, schimbul de informații vamale și asistența juridică reciprocă, precum și numirea unor persoane de legătură care să urmărească toate aspectele legate de normalizarea relațiilor dintre cele două părți. Acordul privind GIF ar trebui să fie pe deplin pus în aplicare în mod coordonat.

În coordonare cu Muntenegru, Kosovo ar trebui, de asemenea, să delimiteze frontiera comună. În același timp, Kosovo ar trebui să analizeze modalitățile de cooperare cu agenția FRONTEX.

3.2.2. *Gestionarea migrației*

Legea privind străinii reglementează o serie de aspecte legate de eliberarea vizelor, **migrația legală și migrația neregulamentară**. Având în vedere domeniul larg de aplicare al legii,

---

¹⁰ Kosovo a încheiat cu Muntenegru un acord de cooperare vamală și cu Croația un acord de cooperare polițienească.

aceasta este numai parțial conformă cu acquis-ul UE. Prin urmare, legea privind străinii, legea privind controlul și supravegherea frontierelor și legislația secundară ar trebui complet reformulate, astfel încât definițiile și dispozițiile de bază ale acestora să fie conforme cu Codul frontierelor Schengen și cu legislația UE privind migrația legală¹¹ și migrația neregulamentară¹². Modificările ar trebui să abordeze următoarele aspecte:

- legea privind străinii stipulează că străinii au drept de intrare și de ședere pe teritoriul Kosovo dacă dețin un document de călătorie valabil, care conține o viză valabilă sau un permis de ședere temporară. Condițiile de intrare definite în legea privind străinii, precum și obligația transportatorilor de a verifica identitatea călătorilor, procedurile de diligență și excepțiile în cazul refugiaților cu statut recunoscut, astfel cum sunt prevăzute în legea privind străinii și în legea privind controlul și supravegherea frontierelor, nu sunt conforme cu Codul frontierelor Schengen;
- în temeiul legii privind străinii, guvernul a adoptat o decizie și a elaborat legislația secundară privind eliberarea vizelor în consulate și la punctele de trecere a frontierei. Noul regim de vize planificat de Kosovo va afecta 87 de țări, dar punerea în aplicare a acestuia va fi întârziată până în iulie 2013. Cetățenii acestor țări pot obține vize în consulatele Kosovo, iar unii dintre aceștia le pot obține la punctele de trecere a frontierei kosovare¹³. Acordarea unor competențe consulare atât de extinse poliției de frontieră nu respectă Codul vizelor¹⁴, care permite eliberarea de vize la punctele de trecere a frontierei numai în circumstanțe excepționale. Introducerea unui sistem de informații privind vizele va necesita, de asemenea, o investiție substanțială într-un sistem informatic care să lege bazele de date relevante cu registrul vizelor. În ciuda sprijinului extern, infrastructura nu este încă disponibilă. Legea privind străinii, legea privind controlul și supravegherea frontierelor și legislația secundară ar trebui reformulate, astfel încât să se asigure conformitatea deplină a acestora cu Codul vizelor în ceea ce privește eliberarea vizelor la punctele de trecere a frontierei;
- în temeiul legii privind străinii, este nevoie de un permis de muncă pentru eliberarea unui permis de ședere temporară pentru străini, în timp ce legea privind acordarea unui permis de muncă și angajarea străinilor impune obligația deținerii unui permis de ședere pentru a se putea elibera un permis de muncă. Ar trebui soluționată această contradicție. Niciuna din aceste legi nu respectă definițiile utilizate în legislația UE relevantă privind membrii de familie, apatrizii sau minorii neînsoțiți. Nu există dispoziții privind angajarea persoanelor cărora li s-a acordat un permis de ședere din motive umanitare, pentru reîntregirea familiei sau pentru studii ori cercetare. Clauzele privind reîntregirea familiei nu respectă standardele UE. Legea privind

---

¹¹ Directiva privind permisul unic de ședere (Directiva 2011/98/UE); Directiva privind condițiile de admisie a resortisanților țărilor terțe pentru studii și activități de formare (Directiva 2004/114/CE); Directiva privind admisia resortisanților țărilor terțe pentru activități de cercetare (Directiva 2005/71/CE); Directiva privind dreptul la reîntregirea familiei (Directiva 2003/86/CE); Directiva privind statutul de rezident pe termen lung (Directiva 2003/109/CE); Directiva privind permisul de ședere eliberat resortisanților țărilor terțe care sunt victime ale traficului de persoane sau care au făcut obiectul unei facilitări a imigrației ilegale și care cooperează cu autoritățile competente (Directiva 2004/81/CE).

¹² Directiva privind returnarea (Directiva 2008/115/CE); Directiva privind asistența în cazul măsurilor de îndepărtare pe cale aeriană (Directiva 2003/110/CE); Directivă de stabilire a standardelor minime privind sancțiunile la adresa angajatorilor de resortisanți din țări terțe aflați în situație de ședere ilegală (Directiva 2009/52/CE).

¹³ Cetățenii statelor membre ale UE nu au nevoie de vize în cadrul noului regim de vize planificat de Kosovo.

¹⁴ Codul vizelor (Regulamentul 810/2009).

străinii nu reglementează șederea străinilor care au fost victime ale traficului de persoane;

- legea privind străinii reglementează returnarea migranților ilegali și detenția înainte de îndepărtare. Cu toate acestea, legea nu definește procedurile pentru o politică de returnare echitabilă și transparentă, care să includă dispoziții privind deciziile de returnare, îndepărtarea, interdicțiile de intrare, sustragerea, plecarea voluntară și persoanele vulnerabile. Procedura de returnare este neclară și lipsesc garanțiile procedurale. Această lege nu prevede norme specifice privind returnarea persoanelor vulnerabile, a minorilor neînsoțiți sau a victimelor traficului de persoane. Lipsesc posibilitatea de a prelungi perioada acordată pentru plecarea voluntară sau de a amâna returnarea. Nu sunt prevăzute sancțiuni pentru angajatorii de resortisanți din țări terțe aflați în situație de ședere ilegală;
- legea privind străinii stipulează că ordinele de părăsire a teritoriului ar trebui însoțite de o interdicție de intrare, însă nu prevede norme privind retragerea sau suspendarea unei interdicții de intrare. Nu sunt prevăzute excepții de la aplicarea unei interdicții de intrare pentru victimele traficului de persoane sau dispoziții clare privind căile de atac împotriva îndepărtării, asistența juridică și reprezentarea legală. Normele privind detenția nu definesc autoritățile competente, condițiile de detenție, contactele cu reprezentanții legali și membrii familiei sau tratamentul aplicat persoanelor vulnerabile. Principiul nereturnării este inclus în legea privind străinii, în conformitate cu standardele internaționale, însă nu există garanții în așteptarea returnării, unitatea familiei sau îngrijirile medicale de urgență. Interesul superior al copilului și unitatea familiei nu intră în domeniul de aplicare al legii;
- legea privind străinii nu conține dispoziții care să asigure integrarea socioeconomică a refugiaților. Pentru a se îmbunătăți integrarea refugiaților, inclusiv pe piața muncii, ar trebui să li se acorde acestora un statut juridic sigur în Kosovo, de preferință sub forma unui permis de ședere permanentă, eliberat după expirarea unui permis de ședere temporară;
- Kosovo a dezvoltat o nouă bază de date privind azilul și migrația. După ce va deveni funcțională, aceasta ar putea contribui la colectarea și analiza datelor privind migrația către Kosovo. Cu toate acestea, dreptul de acces al autorităților nu a fost definit. Pentru a fi pe deplin conformă cu legislația privind protecția datelor, legea privind străinii ar trebui modificată astfel încât să reglementeze prelucrarea datelor în domeniul migrației și azilului, accesul la date și schimbul de date între autorități.

Codul penal conține dispoziții privind traficul ilegal de migranți și sancțiunile corespunzătoare, definind această infracțiune drept o acțiune întreprinsă în scopul de a obține beneficii financiare sau materiale de pe urma intrării ilegale a străinilor pe teritoriul Kosovo. Codul prevede, de asemenea, sancțiuni împotriva persoanelor care oferă în mod intenționat asistență străinilor în vederea intrării ilegale pe teritoriul Kosovo. Aceste dispoziții sunt în mare măsură conforme cu Directiva UE de definire a facilitării intrării, tranzitului și șederii neautorizate¹⁵.

O nouă strategie și un plan de acțiune privind migrația sunt în curs de elaborare. Această strategie ar trebui să ofere un cadru cuprinzător pentru gestionarea migrației, atât legale, cât și nereglementare, în conformitate cu cele mai bune practici internaționale. Aceasta ar trebui să

---

¹⁵ Directiva de definire a facilitării intrării, tranzitului și șederii neautorizate (Directiva 2002/90/CE)

stabilească obiective clare, să definească roluri și responsabilități, să clarifice domeniul de aplicare al cooperării cu țările terțe și să stabilească un profil al migrației pentru Kosovo.

3.2.3. Azilul

Legea privind **azilul** reglementează condițiile pe care trebuie să le îndeplinească solicitanții de protecție internațională și statutul acestora, precum și condițiile materiale de primire și procedurile de azil în Kosovo. Legea nu este pe deplin conformă cu acquis-ul UE și cu Convenția de la Geneva din 1951¹⁶. Aceasta acoperă, printre altele, aspectele procedurale privind azilul, diferitele forme de protecție, cum ar fi statutul de refugiat, protecția subsidiară și așa-numita protecție temporară, drepturile și obligațiile solicitanților, principiul nereturnării, încheierea procedurii de azil, căile de atac și emiterea documentelor. Structura legii este inconsecventă. Diverse definiții, inclusiv cele referitoare la solicitanții de azil, persoanele vulnerabile, cetățenii străini și apatrizii, nu sunt în deplină conformitate cu acquis-ul UE și cu Convenția de la Geneva. Definițiile țărilor de origine sigure și țărilor terțe sigure nu sunt conforme cu Directiva privind procedurile de azil. Legea nu descrie principiile procedurii de azil. Există o categorie suplimentară de așa-numită „protecție temporară”, însă scopul și domeniul de aplicare ale acesteia nu sunt clare.

Nevoile persoanelor vulnerabile nu sunt abordate în mod corespunzător și sunt limitate la minori, femei și persoane cu handicap mental sau fizic. Aceste dispoziții nu sunt în deplină conformitate cu Directiva privind condițiile de primire și cu Directiva privind standardele minime. Drepturile solicitanților de azil și garanțiile procedurale par a fi restricționate în mod nejustificat, în special în ceea ce privește examinarea cererilor, utilizarea limbii materne în cadrul cererilor, recurgerea la interpreți și dreptul de comunicare cu ICNUR. Rolul ICNUR nu pare să fie conform cu Directiva privind procedurile de azil sau cu Convenția de la Geneva.

Legea nu prevede dispoziții clare privind drepturile și obligațiile refugiaților și ale persoanelor care beneficiază de protecție subsidiară sau de așa-numita „protecție temporară” și nu include mai multe principii de bază, cum ar fi accesul la educație, asistența pentru integrare, dreptul de a deține proprietăți și dreptul la un loc de muncă, nerespectând astfel standardele stabilite în Directiva privind standardele minime și în Convenția de la Geneva. Căile de atac nu includ dreptul de a contesta o decizie de respingere a unei cereri de protecție subsidiară sau de „protecție temporară”, nerespectând astfel standardele stabilite în Directiva privind procedurile de azil. Termenele în cazul suspendării procedurilor de azil nu sunt clar definite.

Până în noiembrie 2012, Kosovo a primit numai 31 de cereri de azil, iar numărul de cereri primite în 2011 a fost de 189. Anul acesta, departamentul pentru cetățenie, azil și migrație din cadrul Ministerului afacerilor interne s-a confruntat cu o serie de acuzații de corupție în gestionarea infrastructurilor de azil și a spațiilor de cazare destinate închirierii pentru persoanele returnate. Aceste acuzații ar trebui să facă obiectul unor investigații stricte de către autoritățile competente. Kosovo ar trebui să analizeze modalitățile de cooperare cu Biroul European de Sprijin pentru Azil (EASO).

3.3. SECȚIUNEA 3: ordinea publică și securitatea

Kosovo și-a revizuit **sistemul de justiție penală** în 2012, adoptând o nouă lege privind instanțele, o nouă lege privind urmărirea penală, un nou cod penal și un nou cod de procedură penală prevăzute a intra în vigoare la 1 ianuarie 2013. Legile privind Consiliul judiciar și

---

¹⁶ Directiva privind condițiile pentru primirea solicitanților de azil (Directiva 2003/9/CE), Directiva privind standardele minime (Directiva 2004/83/CE și Directiva reformată 2011/95/CE), Directiva privind procedurile de azil (Directiva 2005/85/CE) și Directiva privind protecția temporară (Directiva 2001/55/CE).

Consiliul procurorilor au intrat în vigoare în 2011. Aceste șase texte de lege completează legea privind Parchetul special, care stabilește competențele exclusive și subsidiare ale procurorilor speciali care sunt responsabili de anchetarea și urmărirea penală, printre altele, în cazurile de corupție, criminalitate organizată și terorism.

Noua structură judiciară va consta din instanțe de prim nivel, o Curte de Apel și Curtea Supremă. Legea privind instanțele instituie departamente pentru infracțiuni grave, în cadrul instanțelor de prim nivel și al Curții de Apel, care se pronunță în cauzele privind infracțiunile grave, inclusiv cele care intră în sfera competențelor exclusive și subsidiare ale Parchetului special. Guvernul a luat în considerare posibilitatea instituirii unei camere penale speciale în cadrul instanței de prim nivel din Priștina, care să se ocupe de infracțiunile grave în domeniile care reflectă competențele exclusive și subsidiare ale Parchetului special. Relațiile pe care o astfel de cameră penală specială le-ar avea cu departamentele pentru infracțiuni grave care urmează să fie constituite în cadrul instanțelor de prim nivel și al Curții de Apel rămân neclare.

Kosovo ar trebui să pună în aplicare reforma judiciară în așa fel încât să îmbunătățească independența, eficacitatea, responsabilitatea și imparțialitatea sistemului judiciar, inclusiv prin alocarea de resurse financiare și umane suficiente pentru funcționarea noului sistem judiciar. Judecătorii și procurorii au făcut obiectul unei proceduri de control în 2009. Consiliul judiciar și Consiliul procurorilor ar trebui să depună eforturi deosebite pentru a preveni interferența politică în procesul de anchetare, urmărire penală și judecare a infracțiunilor, pentru a asigura transparența procedurilor de recrutare, de control și de numire a judecătorilor și a procurorilor, astfel încât posturile vacante să fie ocupate cu precădere de persoane aparținând minorităților, și pentru a pune în aplicare măsuri disciplinare în toate cazurile de corupție în sistemul judiciar. Consiliul judiciar ar trebui să continue punerea în aplicare a strategiei sale de reducere a numărului de cauze pendente.

Un nou **cod penal** a fost adoptat în aprilie 2012 și a intrat în vigoare în ianuarie 2013. Acesta conține, printre altele, dispoziții privind traficul ilegal de migranți, traficul de persoane, producerea și traficul de droguri, criminalitatea organizată, corupția și traficul de arme. Dispozițiile codului respectă competențele exclusive și subsidiare ale Parchetului special. Cu toate acestea, dispozițiile referitoare la infracțiunile de corupție necesită o examinare suplimentară. Dispozițiile privind expulzarea străinilor din Kosovo nu sunt în deplină conformitate cu cele ale legii privind străinii. Secțiunea privind cazierul judiciar nu cuprinde dispoziții referitoare la schimbul de informații cu țările terțe.

Un nou **cod de procedură penală** a fost adoptat la 22 decembrie 2012 și a intrat în vigoare la 1 ianuarie 2013. Unele dintre dispozițiile acestuia sunt conforme cu standardele UE, inclusiv cele privind protecția datelor, pe când altele constituie un motiv de îngrijorare. Noul cod conține dispoziții care ar putea afecta principiul neretroactivității legislației. Proiectul de cod prevede aplicarea codului precedent la cauzele în desfășurare, în timp ce dispozițiile tranzitorii ale codului adoptat se aplică și în procedurile penale inițiate înainte de 1 ianuarie 2013, în cauzele în care rechizitoriul a fost întocmit și confirmat, precum și în cauzele în care rechizitoriul a fost întocmit, dar încă nu a fost confirmat. Noul cod includea o perioadă de tranziție de numai zece zile, ceea ce nu a lăsat tuturor actorilor implicați suficient timp pentru a pregăti punerea în aplicare a codului. Acest lucru ar putea crea probleme în funcționarea justiției. În cele din urmă, eventuala aplicare retroactivă a noilor prevederi ale codului privind depozitiile preliminare ale martorilor poate limita admisibilitatea depozitiilor preliminare ca motive pentru o condamnare în procese penale care sunt deja în curs de desfășurare. Mai multe dispoziții ale Codului de procedură penală merită să fie examinate în detaliu.

Punerea corectă în aplicare a noii legi privind instanțele, a noii legi privind urmărirea penală, a noului cod penal și a noului cod de procedură penală este o condiție prealabilă esențială pentru îmbunătățirea independenței, eficacității, responsabilității și imparțialității sistemului judiciar din Kosovo. Prin urmare, Kosovo ar trebui să ia în considerare efectuarea, în a doua jumătate a anului 2013, a unei revizuirii generale a funcționării sistemului de justiție penală restructurat, care să cuprindă o evaluare a punerii în aplicare a acestor patru legi.

3.3.1. *Prevenirea și combaterea criminalității organizate, a corupției și a terorismului*

Kosovo a creat un cadru legislativ și instituțional pentru combaterea criminalității organizate și a corupției, însă cooperarea dintre poliție, autoritățile vamale și procurori în ceea ce privește cercetarea și urmărirea penală a acestor infracțiuni ar trebui îmbunătățită în continuare¹⁷. Cooperarea dintre poliție și ministerul public ar trebui îmbunătățită pentru a se asigura creșterea numărului de urmăriri penale în urma investigațiilor, precum și o abordare proactivă a luptei împotriva infracțiunilor grave, în conformitate cu strategia și planul de acțiune privind activitățile polițienești bazate pe informații. Capacitatea de investigare a poliției este adecvată, încă cea a autorităților vamale ar trebui îmbunătățită. Cooperarea între ministerul public și Unitatea de informații financiare (UIF) ar trebui îmbunătățită pentru a se asigura o abordare proactivă în ceea ce privește inițierea de anchete în cazurile de averi nejustificate. În 2012, funcționarea UIF și cooperarea acesteia cu poliția s-au îmbunătățit. În 2012, s-au pus bazele unui nou program de protecție a martorilor, însă va fi nevoie de alocări bugetare substanțiale și de consolidarea capacităților în acest domeniu. Kosovo preconizează să adopte o nouă strategie și un nou plan de acțiune anti-corupție și a adoptat deja o nouă strategie și un nou plan de acțiune împotriva criminalității organizate. Kosovo ar trebui să depună eforturi deosebite pentru a păstra o evidență a anchetelor, a urmărilor penale și a hotărârilor finale pronunțate de instanțe în cauzele referitoare la criminalitatea organizată și la corupție, inclusiv la traficul de droguri, traficul de persoane, traficul de arme și spălarea banilor.

Parchetul special joacă un rol important în ceea ce privește anchetarea și urmărirea penală a infracțiunilor grave în Kosovo. Printre procurorii speciali se numără procurorii EULEX și procurorii din Kosovo care au autoritatea și responsabilitatea de a efectua cercetări penale și urmărirea penală a infracțiunilor grave care intră în sfera competențelor exclusive¹⁸ și subsidiare¹⁹ ale Parchetului special. În 2012, guvernul a luat în considerare modificarea competențelor Parchetului special sau extinderea competențelor exclusive ale Parchetului special astfel încât toți procurorii din Kosovo să poată efectua cercetarea și urmărirea penală în cazurile de spălare de bani. Astfel de reforme ar trebui efectuate numai în lumina experienței viitoare în ceea ce privește funcționarea practică a sistemului de justiție penală restructurat. Competențele exclusive și subsidiare ale Parchetului special ar trebui menținute. În contextul revizuirii generale a sistemului de justiție penală, menționate anterior, Kosovo și UE pot începe un proces de reflecție comună privind cea mai bună modalitate de adaptare a competențelor Parchetului special în urma restructurării sistemului de justiție penală.

S-a creat cadrul juridic și instituțional de combatere a **traficului de droguri** și de precursori ai drogurilor. Cu toate acestea, resursele de care dispune Kosovo pentru a-și pune în aplicare

---

¹⁷ Cf. Curtea de Conturi Europeană, „European Union Assistance to Kosovo Related to the Rule of Law” (Asistența acordată de Uniunea Europeană pentru statul de drept în Kosovo), Raportul special nr. 18, 2012.

¹⁸ Competențele exclusive includ cercetarea și urmărirea penală, *inter alia*, a cazurilor de terorism, crime de război, criminalitate organizată și spălare a banilor.

¹⁹ Competențele subsidiare includ cercetarea și urmărirea penală, *inter alia*, a cazurilor de trafic de migranți, trafic de persoane, trafic de droguri, jocuri de noroc ilegale, evaziune fiscală, trafic de arme, abuz în serviciu, corupție și fraudă în exercițiul funcțiunii.

politica antidrog sunt insuficiente și nu există o abordare bazată pe informații. Eforturile depuse de Kosovo pentru a întrerupe traficul de heroină din Afganistan către piețele UE cu trecere prin Turcia și traficul de cocaină din America Latină către UE cu trecere prin Muntenegru și Albania sunt în continuare insuficiente. Kosovo se confruntă în continuare cu dificultăți în reducerea cultivării canabisului și a traficului de canabis către UE. Numărul de capturi de droguri a crescut în 2012, dar rămâne modest, iar urmărirea judiciară a investigațiilor rămâne inadecvată. Kosovo a început cooperarea cu Observatorul European pentru Droguri și Toxicomanie (OEDT) în 2009. Legea privind drogurile, substanțele psihotrope și precursorii drogurilor preia standardele internaționale în lupta împotriva traficului de droguri, precum și în aspectele de prevenire a dependenței de droguri. Codul penal conține sancțiuni pentru traficul de droguri. Strategia și planul de acțiune în materie de droguri vizează reducerea cererii și a ofertei de droguri. Kosovo ar trebui să își îmbunătățească substanțial eforturile de combatere a traficului de droguri.

Cadrul juridic și instituțional de luptă împotriva **traficului de persoane** este în curs de definire. Kosovo rămâne un loc de origine și de tranzit pentru victimele traficului de persoane. Continuă tendința traficului de femei către UE în scopul exploatarei sexuale. Traficul de copii în scopul cerșetoriei și facilitarea migrației neregulamentare, utilizându-se adesea documente false sau falsificate, rămân motive serioase de îngrijorare. Noul Cod penal conține dispoziții privind traficul de persoane și traficul de migranți și înăsprește sancțiunile pentru traficul de copii. În 2012, poliția a lansat o serie de cercetări penale privind traficul de persoane, însă urmărirea penală a acestor infracțiuni și condamnările rămân la un nivel scăzut. Deși s-a planificat în programul legislativ, guvernul nu a adoptat încă o lege privind traficul de persoane. Există deja o strategie și un plan de acțiune împotriva traficului de persoane. Cu toate acestea, Kosovo ar trebui să își îmbunătățească substanțial eforturile de combatere a traficului de persoane și a facilitării migrației neregulamentare, inclusiv prin elaborarea unei noi legi privind traficul de persoane.

Traficul cu arme de calibru mic și armament ușor continuă să afecteze Kosovo. Codul penal conține dispoziții privind traficul cu arme, iar Kosovo are o strategie și un plan de acțiune împotriva traficului de arme. Terorismul provenind din Kosovo reprezintă o amenințare mai mică pentru Kosovo și pentru UE în comparație cu criminalitatea organizată și corupția. Kosovo are o strategie și un plan de acțiune pentru combaterea terorismului și asigurarea securității interne. Aceste strategii ar trebui să fie pe deplin puse în aplicare.

Legea privind prevenirea **spălării banilor și a finanțării terorismului** instituie Unitatea de informații financiare (UIF) ca instituție independentă care furnizează organelor de anchetă informații financiare în domeniul spălării banilor și al finanțării terorismului. Responsabilitățile Centrului de informații financiare condus de EULEX au fost recent transferate către UIF din Kosovo. În 2012, s-a îmbunătățit cooperarea UIF cu băncile, raportându-se un număr din ce în ce mai mare de tranzacții în numerar. Cu ajutorul UE și al Consiliului Europei, guvernul a elaborat, de asemenea, modificări ale acestei legi pentru a aborda preocupările exprimate în patru domenii: evaluarea riscurilor la nivel național, cadrul de incriminare, sancțiunile pentru nerespectarea legii și cooperarea internațională. Aceste modificări vizează actualizarea definițiilor prevăzute în lege astfel încât acestea să fie conforme cu recomandările Grupului de Acțiune Financiară Internațională (GAFI), consolidarea independenței operaționale a UIF, precum și detalierea dispozițiilor privind schimbul de informații, precauția privind clientela, rapoartele privind tranzacțiile suspecte, responsabilitățile de supraveghere, sancțiunile și cazinourile. Schimbul de informații cu țările

terțe s-a îmbunătățit: UIF a încheiat memorandumuri de înțelegere cu șapte țări²⁰. Cu sprijinul Sloveniei, Kosovo intenționează să solicite aderarea la Grupul Egmont al UIF. Kosovo ar trebui să ia în considerare modificări viitoare ale legislației sale privind prevenirea spălării banilor și a finanțării terorismului, precum și ale legislației privind pregătirea de specialitate și indicatorii statistici și să pună în aplicare strategia și planul de acțiune din acest domeniu.

Confiscarea activelor este reglementată, într-o anumită măsură, de codul penal și de codul de procedură penală. Guvernul a elaborat o lege de instituire de prerogative extinse pentru confiscarea activelor. Aceasta ar permite confiscarea bazată pe o sentință de condamnare și, în anumite limite, confiscarea averii acumulate. Competențele de confiscare se extind la activele care nu reprezintă beneficii materiale obținute în urma unei infracțiuni, activele achiziționate de către un pârât care a decedat sau care a părăsit Kosovo și activele transferate către o altă parte. În cazul unei achiziții *bona fide*, activele transferate nu pot fi confiscate. Acest proiect introduce conceptul de „răsturnare a sarcinii probei”, conform căruia pârâtii trebuie să demonstreze modul în care și-au dobândit activele puse sub sechestru. O agenție responsabilă cu gestionarea activelor puse sub sechestru sau confiscate sprijină autoritățile judiciare și de aplicare a legii în vederea executării deciziilor privind sechestrarea și confiscarea activelor. Kosovo ar trebui să adopte și să implementeze proiectul de lege de instituire de prerogative extinse pentru confiscarea activelor.

Kosovo a elaborat un amplu cadru legislativ și instituțional împotriva **corupției**, incluzând legi privind declarațiile de avere ale funcționarilor publici, prevenirea conflictelor de interese în sectorul public, denunțurile, achizițiile publice și aspecte legate de finanțarea partidelor politice. O agenția anticorupție este responsabilă de punerea în aplicare a legislației privind declararea activelor și prevenirea conflictelor de interese. Această agenție poate iniția anchete preliminare de corupție, transferând poliției sau procuraturii cazurile suspectate de corupție. Agenția a semnat un memorandum de înțelegere cu EULEX. În ciuda mandatului său, agenția poate să verifice originea activelor numai atunci când suspectează că acestea au fost dobândite în mod ilegal. Expertiza sa în identificarea și urmărirea riscurilor de corupție în sectorul public, inclusiv prin intermediul evaluărilor de risc în sectoarele vulnerabile, rămâne limitată. Autoritățile din Kosovo ar trebui să analizeze dacă sunt necesare resurse suplimentare pentru a-i permite agenției să își îndeplinească obligațiile.

Consiliul Anticorupție a fost înființat în 2012, sub egida președintelui, pentru a ameliora coordonarea între diferitele organisme implicate în lupta împotriva corupției. Parchetul special a instituit, de asemenea, un grup operativ anticorupție, în timp ce poliția a instituit o direcție împotriva criminalității economice și a corupției. Suprapunerea rolurilor și responsabilităților acestor organisme anticorupție ar trebui să fie clarificată.

În ciuda existenței unei legislații moderne în materie de achiziții publice, nerespectarea procedurilor de achiziții publice continuă să fie o problemă majoră în Kosovo. Această legislație ar trebui să fie pusă în aplicare pe deplin și orice abuz ar trebui să fie investigat și urmărit în justiție. Legea privind **finanțarea partidelor politice** ar trebui să fie modificată în așa fel încât să interzică sau să reglementeze strict donațiile din partea persoanelor juridice care oferă, de asemenea, bunuri și servicii în domeniul administrației publice, să oblige partidele politice să aibă un singur cont bancar și să definească termene-limită pentru publicarea rapoartelor financiare. Întregul cadru legislativ anticorupție din Kosovo ar trebui să fie pus în aplicare pentru a obține rezultate concrete în lupta împotriva corupției.

---

²⁰ Aceste țări sunt următoarele: Slovenia, Croația, Albania, Muntenegru, Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei, San Marino și Turcia.

O nouă lege privind **poliția** reglementează obligațiile și atribuțiile poliției. Legislația secundară, în special cea cu privire la recurgerea la forță și la utilizarea armelor de foc de către agenții de poliție, la protecția datelor și la măsurile disciplinare, rămâne încă nefinalizată. Legea privind inspectoratul de poliție reglementează competențele Inspectoratului de Poliție independent, care soluționează plângeri și acțiuni disciplinare și poate iniția anchete penale împotriva unor ofițeri de poliție. Relațiile dintre poliție și Inspectoratul de Poliție s-au îmbunătățit în 2012, iar inspectoratul a lansat, de asemenea, câteva noi anchete în 2012. Legislația secundară este necesară pentru punerea în aplicare pe deplin a legii privind Inspectoratul de Poliție, care nu a fost încă adoptată. Toată legislația secundară necesară pentru susținerea legii privind poliția și legea privind Inspectoratul de Poliție ar trebui să fie adoptată și pusă în aplicare.

În 2012, Kosovo a elaborat un proiect de lege privind **interceptarea telecomunicațiilor**, care ar permite poliției, Serviciului de informații, autorităților vamale din Kosovo și EULEX să intercepteze legal comunicațiile electronice și să solicite date privind conținutul, amplasarea și traficul comunicațiilor electronice, în scopul asigurării respectării legislației sau din motive de securitate națională. Dacă scopul și domeniul de aplicare a proiectului de lege par a fi în conformitate cu dispozițiile Directivei asupra confidențialității și comunicațiilor electronice²¹, au fost exprimate totuși preocupări în ceea ce privește alinierea sa cu dispozițiile Directivei privind păstrarea datelor²². Viitoarea legislație privind interceptarea trebuie să facă o distincție clară între interceptarea în scopuri juridice și interceptarea pentru serviciile de informații, în conformitate cu cele mai bune practici europene. Guvernul ar trebui să ia în considerare posibilitatea de a reglementa păstrarea datelor în scopul aplicării legii, în special în ceea ce privește domeniul de aplicare, scopul, proporționalitatea, categoriile de date, accesul la date, perioadele de păstrare a datelor și căile de atac legale, în conformitate cu Directiva privind păstrarea datelor.

Legea privind **protecția martorilor** a fost adoptată în 2011 și a intrat în vigoare în 2012. Ea reglementează protecția martorilor la infracțiuni grave. Aceasta este în mare parte în conformitate cu cele mai bune practici europene, dar punerea sa în aplicare necesită elaborarea unei legislații secundare privind aspecte cum ar fi schimbarea identității, dispozițiile bugetare, cerințele privind siguranța locuințelor protejate și chestionarele pentru victime. Un acord internațional privind schimbarea domiciliului, bazat pe formatul Europol, a fost semnat în ianuarie 2013. De îndată ce va fi operațională, Direcția pentru protecția martorilor din Kosovo va lucra în paralel cu programul de protecție a martorilor din cadrul EULEX, care este în continuare responsabil pentru protecția martorilor la infracțiuni în temeiul mandatului EULEX.

3.3.2. Cooperarea pentru asigurarea respectării legislației

Kosovo a încheiat **acorduri de cooperare polițienească** cu Albania, Austria, Croația, Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei și Suedia; acorduri privind lupta împotriva traficului de persoane cu Franța și Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei; o cooperare în materie de securitate cu Germania și un acord de combatere a criminalității organizate și a migrației neregulate cu Ungaria. Are acorduri de cooperare vamală cu zece țări²³.

Kosovo a instituit o unitate internațională de cooperare pentru asigurarea respectării legislației (ILECU) în 2011. Această unitate, ca pretutindeni în Balcanii de Vest, urmărește să faciliteze

²¹ A se vedea Directiva 2002/58/CE, articolul 15 alineatul (1).

²² Directiva 2006/24/CE

²³ Aceste țări sunt următoarele: Bulgaria, Republica Cehă, Germania, Irlanda, Suedia, Regatul Unit, Elveția, Canada, Statele Unite și Arabia Saudită.

cooperarea strategică și operațională cu autoritățile de asigurare a respectării legii din țările învecinate și statele membre ale UE. Ca unitate constitutivă din cadrul poliției, ILECU are acces la toate bazele de date interne. Aceasta ar trebui să prelucreze datele cu caracter personal respectând strict legislația privind protecția datelor. De asemenea, poliția a acordat, recent, accesul misiunii EULEX la sistemul de informații polițienești și sistemul de gestionare a frontierelor. Schimbul de informații este de natură să faciliteze ancheta privind infracțiunile grave în Kosovo, dar forțele de poliție și EULEX ar trebui, de asemenea, să formalizeze schimbul de informații și date operative în materie penală printr-un acord tehnic.

Cooperarea strategică și operațională dintre autoritățile responsabile de asigurarea respectării legislației din Kosovo, pe de o parte, și țările vecine și statele membre ale UE, pe de altă parte, are loc în mod informal. Cooperarea în domeniul asigurării respectării legislației cu Albania și Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei este strânsă; relațiile cu Serbia, facilitate de către UE, și cu Bosnia și Herțegovina, se îmbunătățesc. Kosovo intenționează să detașeze ofițeri de legătură responsabili cu asigurarea respectării legislației în Austria, Germania, Suedia, Ungaria și Elveția. Kosovo ar trebui să continue cooperarea în domeniul asigurării respectării legislației cu toate țările învecinate interesate și statele membre ale UE. Ar trebui să exploreze modalitățile de cooperare cu EUROPOL, INTERPOL și organizațiile regionale de asigurare a respectării legislației.

3.3.3. Cooperare judiciară în materie penală

Kosovo a încheiat acorduri în domeniul **asistenței juridice reciproce** cu Croația, Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei și Turcia; acorduri privind extrădarea cu Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei și Turcia și acorduri privind transferul persoanelor condamnate cu Belgia, Elveția, Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei și Turcia. Negocierile cu Germania, Italia și Albania privind asistența juridică reciprocă, extrădarea și transferul persoanelor condamnate au fost încheiate. Kosovo a abordat alte 23 de state în vederea negocierii de acorduri suplimentare²⁴.

În plus față de aceste acorduri bilaterale, legea privind cooperarea judiciară internațională oferă un temei juridic pentru asistența juridică reciprocă față de țările terțe. EULEX continuă să acționeze ca interfață cu statele care nu recunosc independența Kosovo, în temeiul unui acord tehnic cu Ministerul de Justiție. Legea privind cooperarea judiciară internațională necesită reciprocitate pentru prelucrarea cererilor de asistență juridică reciprocă. Kosovo a trimis mai multe cereri Serbiei, dar a refuzat să soluționeze cereri similare din partea Serbiei în lipsa reciprocității.

Deși nu este membru al Consiliului Europei, Kosovo ar trebui să ia în considerare ratificarea tuturor convențiilor pertinente ale Consiliului Europei în materie de asistență juridică reciprocă. În același timp, Kosovo ar trebui să analizeze modalitățile de cooperare cu agenția EUROJUST.

3.3.4. Protecția datelor

Dreptul la **protecția datelor cu caracter personal** este garantat prin Constituție, legea privind accesul la documentele oficiale și legea privind protecția datelor cu caracter personal. Norme suplimentare în materie de protecție a datelor sunt stabilite în legea privind clasificarea informațiilor și certificatele de securitate. În scopul punerii în aplicare a acestui cadru juridic

---

²⁴ Aceste țări sunt următoarele: Austria, Belgia, Bulgaria, Republica Cehă, Danemarca, Estonia, Finlanda, Franța, Germania, Ungaria, Italia, Lituania, Letonia, Luxemburg, Țările de Jos, Polonia, Portugalia, Slovenia, Suedia, Croația, Elveția, Norvegia și Turcia.

au fost elaborate un regulament privind Agenția pentru protecția datelor și o legislație secundară privind evaluarea funcționarilor din cadrul autorității pentru protecția datelor.

Legea privind protecția datelor reglementează prelucrarea datelor de către organismele publice și private, obligațiile operatorilor care monitorizează sau prelucrează datele și drepturile persoanelor vizate. Aceasta prevede sancțiuni pentru încălcări grave ale dispozițiilor privind protecția datelor. Această lege este în mare măsură conformă cu acquis-ul UE, dar pentru a realiza progrese suplimentare în ceea ce privește protecția datelor este nevoie de punerea în aplicare a regulamentului și a legislației secundare relevante.

Legea în cauză conține o serie de restricții privind informațiile care trebuie furnizate persoanelor vizate, dreptul de acces și dreptul de a completa, de a rectifica sau de a șterge date. Siguranța publică este una dintre aceste restricții. Această clauză este în conformitate cu acquis-ul UE, dar punerea sa în aplicare ar trebui să fie monitorizată. Majoritatea statelor membre dispun de dispoziții care permit limitarea dreptului de acces al persoanelor vizate la propriile date cu caracter personal pe motive de siguranță publică. Domeniul de aplicare și eventualele derogări în ceea ce privește drepturilor persoanelor vizate necesită clarificări suplimentare.

Independența supraveghetorului șef al Agenției pentru protecția datelor este consacrată în legea privind protecția datelor. Chiar dacă aspectele formale privind independența acestuia sunt garantate, aceste dispoziții trebuie puse în aplicare. Independența *de facto* a autorităților de supraveghere pare întemeiată: toți cei cinci supraveghetori au fost numiți și și-au ocupat posturile.

Această agenție dispune de propriul său buget administrat în mod independent, în conformitate cu legea privind protecția datelor. Bugetul său pare adecvat și majoritatea posturilor agenției au fost ocupate. Agenția a stabilit grupuri de lucru pentru proiectele de regulamente privind prelucrarea datelor cu caracter personal în cadrul cooperării polițienești și judiciare în materie penală. O listă a țărilor și organizațiilor internaționale care au un nivel adecvat de protecție a datelor a fost aprobată de către Consiliul pentru protecția datelor. În ciuda deficitului de personal, agenția a efectuat cincizeci de inspecții și audituri în organizații publice și private, pentru a evalua conformitatea acestora cu normele privind protecția datelor.

Această agenție este, de asemenea, consultată înainte de adoptarea de măsuri legislative și administrative referitoare la prelucrarea datelor cu caracter personal. Aceasta a fost consultată cu privire la treisprezece proiecte de legi și regulamente, dar nu a fost consultată înainte de adoptarea legii privind poliția sau a noului cod de procedură penală. În conformitate cu mandatul său, această agenție ar trebui să fie consultată în viitor cu privire la toate proiectele de acte normative care implică prelucrarea datelor cu caracter personal.

3.4. SECȚIUNEA 4: Drepturile fundamentale legate de libertatea de circulație

Drepturile omului și drepturile fundamentale sunt consacrate în Constituția Kosovo. Constituția enumeră principalele acorduri și instrumente internaționale cu aplicare directă în Kosovo²⁵. În caz de conflict, acordurile internaționale pe care Kosovo le-a ratificat prevalează asupra legislației naționale. Drepturile omului și drepturile fundamentale consacrate în aceste

---

²⁵ Aceste instrumente includ Declarația universală a drepturilor omului; Convenția europeană privind drepturile omului și protocoalele la aceasta; Pactul internațional privind drepturile civile și politice și protocoalele la acesta; Convenția-cadru a Consiliului Europei pentru protecția minorităților naționale; Convenția privind eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială și Convenția privind eliminarea tuturor formelor de discriminare față de femei; Convenția privind drepturile copilului; Kosovo nu este membru nici al ONU, nici al Consiliului Europei.

acorduri trebuie să fie interpretate în conformitate cu deciziile Curții Europene a Drepturilor Omului.

Constituția abilitază persoanele fizice să sesizeze Curtea Constituțională pentru orice încălcări ale drepturilor lor fundamentale. Adunarea are un comitet privind drepturile omului, egalitatea de gen, persoanele dispărute și petițiile, având mandatul de a analiza toate aspectele referitoare la drepturile omului, de a revizui petițiile introduse de cetățeni și de a supraveghea punerea în aplicare a legilor care țin de competența sa. Kosovo a creat structuri la nivel municipal și central pentru a ajuta la protejarea, promovarea și asigurarea respectării drepturilor omului și a drepturilor fundamentale. O nouă strategie și un nou plan de acțiune privind drepturile omului vor fi elaborate în curând.

Kosovo are un cadru juridic solid în ceea ce privește protecția drepturilor omului și a drepturilor fundamentale. Există un număr mare de instituții și de autorități la diferite niveluri de guvernare, având responsabilități legate de punerea în aplicare a acestor drepturi. În Kosovo, legislația secundară în acest domeniu este în curs de elaborare și ar trebui să includă consultarea autorităților municipale.

Convenția-cadru europeană pentru protecția minorităților naționale, care are ca misiune protecția persoanelor față de amenințări, acte de ostilitate, violență sau discriminare pe criterii etnice, culturale, lingvistice sau religioase, se aplică direct în Kosovo. Cadrul juridic intern include, de asemenea, dispoziții prin care instituțiile din Kosovo sunt îndemnate să protejeze securitatea și siguranța **minorităților**, printre altele, prin legea privind protecția și promovarea drepturilor comunităților și a membrilor acestora și legea privind utilizarea limbilor. Kosovo are o strategie și un plan de acțiune privind integrarea minorităților romă, ashkali și egipteană, dar situația acestor minorități rămâne foarte vulnerabilă. Punerea în aplicare a acestei strategii și a planului de acțiune rămâne limitată, în special din cauza lipsei de voință politică și a capacității instituționale reduse la nivel de ministere și municipalități.

Kosovo dispune de un cadru juridic care să garanteze **combaterea discriminării**, inclusiv de o lege privind egalitatea de gen, o lege împotriva discriminării, o lege privind încadrarea în muncă a persoanelor cu handicap și o lege privind avocatul poporului. Legea împotriva discriminării este analizată în prezent în vederea consolidării mecanismului de sancțiuni. Cu toate acestea, s-au înregistrat progrese limitate în domeniul incluziunii sociale, inclusiv în cel al combaterii discriminării. Combinată cu un grad scăzut de activism al societății civile, legea împotriva discriminării nu a creat încă un mecanism eficient de protecție împotriva discriminării. Reprezentanții comunității de Lesbieni, Gay, Bisexuali și Persoane Transgender (LGBT) sunt confrunțați cu stigmatizarea și amenințarea cu violență. În pofida legislației, persoanele cu handicap se confruntă cu probleme grave în ceea ce privește accesul la infrastructură, asistență, îngrijirea medicală, ocuparea forței de muncă și protecția împotriva discriminării. Ar trebui să se asigure respectarea și punerea în aplicare a cadrului juridic pentru a asigura egalitatea de gen în Kosovo.

Cadrul juridic care susține **accesul minorităților la documentele de călătorie și de identitate**, inclusiv înregistrarea în registrul stării civile, este satisfăcător, însă punerea sa în aplicare rămâne limitată. Conform unui recent raport OSCE, s-a constatat că, în ciuda obligației municipalităților de a presta servicii în toate limbile oficiale, persoanele care aparțin minorităților aflate în inferioritate numerică în cadrul unui anumit municipiu sunt deseori incapabile să comunice cu funcționarii stării civile și să obțină documente în propria lor

limbă. Membrii analfabeți ai minorităților se confruntă cu obstacole suplimentare în completarea formularelor care să le permită accesul la registrul stării civile²⁶.

Persoanele aparținând minorității sârbe și-au exprimat îngrijorarea cu privire la libertatea de circulație, în contextul punerii în aplicare a Acordului privind libera circulație dintre Kosovo și Serbia. Acestea s-au confruntat cu întârzieri în obținerea permiselor de conducere și a documentelor de înmatriculare a vehiculelor, precum și cu probleme privind respectarea cerințelor lingvistice, toate aceste aspecte putând avea un impact negativ asupra libertății de circulație. Avocatul poporului a preluat unele din aceste plângeri, în principal legate de nepunerea în aplicare a legislației la nivel local.

În Kosovo se săvârșesc **infrațiuni cu caracter etnic** împotriva tuturor minorităților, inclusiv împotriva albanezilor în zonele în care aceștia nu constituie o majoritate. S-a înregistrat o creștere a infracțiunilor cu caracter etnic săvârșite împotriva persoanelor returnate sârbe și securitatea sârbilor din sudul râului Ibar s-a deteriorat.

Consiliile municipale de siguranță a comunităților, prezidate de primari locali și alcătuite din membri reprezentanți ai minorităților din cadrul unei municipalități, sunt principalele organisme locale împuternicite să răspundă problemelor privind securitatea minorităților. Funcționarea acestor consilii rămâne inconsecventă și multe municipalități nu au instituit încă astfel de organisme. Guvernul a adoptat o strategie și un plan de acțiune pentru securitatea comunităților în 2011.

4. EVALUAREA IMPACTULUI LIBERALIZĂRII REGIMULUI DE VIZE ASUPRA SECURITĂȚII ȘI MIGRAȚIEI

4.1. Impactul liberalizării vizelor cu Kosovo asupra securității

Kosovo continuă să se confrunte cu provocări importante în prevenirea și combaterea eficace a criminalității organizate și a corupției. Activitățile infracționale, cum ar fi traficul de heroină, cocaină și canabis, facilitarea migrației neregulamentare, traficul de persoane, traficul de arme, precum și contrabanda cu țigări și combustibil sunt întreprinse pe scară largă²⁷. Caracterul lucrativ al activităților ilegale transfrontaliere, asociat cu subdezvoltarea economică și cu o capacitate administrativă limitată, creează stimulente considerabile pentru corupție, spălarea banilor și încălcarea procedurilor de achiziții publice. În ciuda faptului că OCDE²⁸ și Transparency International²⁹ au constatat unele îmbunătățiri minore în 2012, corupția rămâne o problemă majoră în Kosovo.

Kosovo a creat un cadru legislativ și instituțional pentru combaterea criminalității organizate și a corupției, însă cooperarea dintre poliție, serviciile vamale și procurori în ceea ce privește cercetarea și urmărirea penală a acestor infracțiuni ar trebui îmbunătățită în continuare. Cooperarea dintre poliție și ministerul public ar trebui îmbunătățită pentru a se asigura creșterea numărului de urmăriri penale în urma investigațiilor, precum și o abordare proactivă a luptei împotriva infracțiunilor grave, în conformitate cu strategia și planul de acțiune privind activitățile polițienești bazate pe informații. Capacitatea de investigare a poliției este adecvată, însă cea a autorităților vamale ar trebui îmbunătățită. Cooperarea dintre ministerul public și

²⁶ OSCE, Accesul la registrul stării civile în Kosovo, Priștina, iulie 2012

²⁷ Europol, Evaluarea amenințării pe care o reprezintă criminalitatea organizată în UE (*EU Organised Crime Threat Assessment*), 28 aprilie 2011

²⁸ OCDE, Sprijin pentru îmbunătățirea guvernării și a managementului, Evaluarea regiunii Kosovo, martie 2012

²⁹ Conform Indicelui de percepție a corupției (IPC) stabilit de Transparency International, Kosovo se afla pe ultimul loc printre țările din Balcanii de Vest în 2010 și 2011, dar a depășit Albania în 2012.

Unitatea de informații financiare (UIF) ar trebui îmbunătățită, pentru a se asigura o abordare proactivă în ceea ce privește inițierea anchetelor în cazurile de averi nejustificate. Modul de funcționare a UIF și cooperarea acesteia cu poliția s-au îmbunătățit în 2012. Bazele unui nou program de protecție a martorilor au fost puse în 2012.

Resursele de care dispune Kosovo pentru a pune în aplicare politica sa antidrog sunt insuficiente și nu există o abordare bazată pe informații. Eforturile depuse de autoritățile din Kosovo pentru a întrerupe traficul de heroină din Afganistan către piețele UE cu trecere prin Turcia și traficul de cocaină din America Latină către UE cu trecere prin Muntenegru și Albania sunt în continuare insuficiente. Kosovo se confruntă în continuare cu dificultăți în reducerea cultivării canabisului și a traficului de canabis către UE. Numărul de capturi de droguri a crescut în 2012, dar rămâne modest; urmărirea judiciară a investigațiilor rămâne inadecvată.

Cadrul juridic și instituțional de luptă împotriva traficului de persoane este în curs de elaborare. Kosovo rămâne un loc de origine și de tranzit pentru victimele traficului de persoane. Tendința traficului de femei către UE în scopul exploatarei sexuale continuă. Traficul de copii în scopul cerșetoriei și facilitarea migrației neregulamentare, utilizându-se adesea documente false sau contrafăcute, rămân motive serioase de îngrijorare. Traficul cu arme de calibru mic și armament ușor continuă să afecteze Kosovo.

Kosovo dispune de un vast cadru legislativ și instituțional de combatere a corupției. Agenția anticorupție este responsabilă de punerea în aplicare a legislației privind declararea activelor și prevenirea conflictelor de interese. Cu toate acestea, expertiza sa în identificarea și urmărirea riscurilor de corupție în sectorul public, inclusiv prin intermediul evaluărilor de risc în sectoarele vulnerabile, rămâne limitată. Două alte organisme active în domeniu au roluri și responsabilități suprapuse în lupta împotriva corupției, ceea ce limitează eficacitatea lor în acest sens.

În ciuda existenței unei legislații moderne în materie de achiziții publice, nerespectarea procedurilor de achiziții publice continuă să fie o problemă majoră în Kosovo. Legea privind finanțarea partidelor politice nu interzice donațiile de la entitățile juridice care oferă, de asemenea, bunuri și servicii în domeniul administrației publice.

În situația actuală a dezvoltării instituționale și legislative, capacitatea de a combate în mod eficient criminalitatea organizată și corupția în Kosovo rămâne limitată, cu un potențial impact grav asupra securității interne a UE. În comparație cu amenințările reprezentate de criminalitatea organizată și corupție, terorismul originar din Kosovo pare să amenințe mai puțin securitatea internă a UE.

Kosovo este încurajat să ia în considerare recomandările prezentate în acest raport pentru a limita amenințările reprezentate de criminalitatea organizată și corupție la adresa securității interne a UE.

4.2. Impactul liberalizării vizelor cu Kosovo asupra migrației

Comisia a continuat să monitorizeze cei cinci indicatori de performanță prevăzuți în foaia de parcurs privind vizele, și anume rata de refuz al vizelor, rata de refuz al intrării în spațiul Schengen, numărul de șederi ilegale în statele membre ale UE, numărul cererilor de azil și numărul de cereri de readmisie respinse. O scădere substanțială a acestor indicatori de performanță în cursul dialogului privind vizele va fi utilizată ca referință orientativă pentru a evalua impactul liberalizării vizelor cu Kosovo asupra migrației.

Între 2010 și 2011 au putut fi observate următoarele tendințe:

- rata de refuz al vizelor pentru cetățenii kosovari a prezentat diferențe considerabile în spațiul Schengen;
- numărul de cetățeni kosovari cărora li s-a refuzat intrarea în statele membre UE s-a dublat de la 315 la 645;
- numărul de cetățeni kosovari depistați a fi în situație de ședere ilegală în statele membre a scăzut de la 5 060 la 4 180;
- numărul de cereri de azil depuse de cetățenii kosovari în statele membre a scăzut de la 14 325 la 9 865, în timp ce rata de recunoaștere, de 6 %, a rămas destul de stabilă;
- numărul cererilor de readmisie respinse și cel al cererilor de readmisie nesoluționate a scăzut de la 243 la 199.

Secțiunile 6.1 - 6.6 din anexă prezintă datele care stau la baza acestor observații:

- în conformitate cu normele actuale, toate vizele de scurtă ședere eliberate de statele membre pentru cetățenii kosovari sunt vize cu valabilitate teritorială limitată (VTL)³⁰. Statisticile prezentate de statele membre și de statele asociate Schengen în 2011 au confirmat existența unor variații considerabile în spațiul Schengen: Elveția (16 288), Germania (12 526), Italia (7 066) și Grecia (4 083) au emis cel mai mare număr de vize VTL pentru cetățenii kosovari;
- numărul de cetățeni kosovari cărora li s-a refuzat intrarea în statele membre ale UE a crescut de la 315 la 645 între 2010 și 2011, cifre mai mari înregistrându-se pentru Franța și Ungaria;
- numărul de cetățeni kosovari depistați a fi în situație de ședere ilegală în statele membre a scăzut de la 5 060 la 4 180 între 2010 și 2011. Germania, Franța, Austria, Suedia și Elveția au raportat cel mai mare număr de cetățeni kosovari aflați în situație de ședere ilegală;
- numărul de cereri de azil depuse de cetățenii kosovari în statele membre a scăzut de la 14 325 la 9 865 între 2010 și 2011. Franța, Belgia, Germania, Suedia și Elveția au continuat să primească cel mai mare număr de cereri de azil din partea cetățenilor kosovari. Rata de recunoaștere a cererilor de azil, în primă instanță, a rămas destul de stabilă, situându-se la 5,7 % și 6 % în 2010 și, respectiv, 2011, acest lucru indicând faptul că statele membre au continuat să acorde o formă de protecție internațională solicitanților de azil din Kosovo;
- numărul de cereri de readmisie respinse a scăzut de la 243 la 199 între 2010 și 2011³¹. Numărul de cereri de readmisie nesoluționate a scăzut, de asemenea, de la 1 572 la 903 între 2010 și 2011. Germania și Belgia au continuat să raporteze cel mai mare număr de cereri de readmisie respinse și nesoluționate din partea cetățenilor kosovari.

³⁰ O viză de scurtă ședere cu valabilitate teritorială limitată („VTL”) îl îndreptățește pe titular să rămână numai în statul (statele) membru (membre) pentru care viza este valabilă. Această viză poate fi eliberată în cazul în care călătorul nu îndeplinește toate condițiile de intrare, dacă cel puțin un stat membru nu recunoaște documentul de călătorie pe care va fi aplicată viza sau dacă, din motive de urgență, o viză este eliberată fără efectuarea, acolo unde este cazul, a consultării prealabile.

³¹ Eșantionul de state membre și de state asociate Schengen, prezentat în secțiunea 6.6, cuprinde: Belgia, Bulgaria, Republica Cehă, Germania, Grecia, Franța, Italia, Ungaria, Țările de Jos, Austria, Slovenia, Slovacia, Suedia, Norvegia și Elveția

Autoritățile din Kosovo sunt încurajate să ia în considerare ansamblul recomandărilor prezentate în acest raport pentru a diminua potențialul impact al unui regim de liberalizare a vizelor cu Kosovo asupra migrației în UE.

5. RECOMANDĂRI PENTRU KOSOVO

Pe baza evaluării în capitolele anterioare a progreselor realizate de Kosovo în ceea ce privește îndeplinirea cerințelor prevăzute de foaia de parcurs privind liberalizarea vizelor și fără să aducă atingere pozițiilor statelor membre referitoare la statutul Kosovo, Comisia recomandă ca autoritățile din Kosovo să ia măsuri adecvate în următoarele domenii:

5.1. Readmisia

- Readmisia din toate statele membre ale UE a cetățenilor kosovari, a resortisanților țărilor terțe și a apatrizilor care nu mai îndeplinesc condițiile de intrare și de ședere în statele respective.
- Punerea în aplicare a legislației privind readmisia.
- Continuarea negocierii acordurilor de readmisie cu statelor membre interesate și principalele țări de tranzit și țările de origine a migrației neregulamentare înspre Kosovo.
- Reducerea numărului de cereri de readmisie nesoluționate din toate statele membre, în conformitate cu dispozițiile legislației de readmisie sau a acordurilor bilaterale de readmisie.
- Îmbunătățirea schimbului de informații cu autoritățile statelor membre în ceea ce privește nevoile speciale ale persoanelor returnate, inclusiv ale victimelor traficului de persoane.
- Coroborarea statisticilor naționale privind readmisia cu statisticile statelor membre ale UE.

5.2. Reintegrarea

- Angajarea și plata Fondului de reintegrare.
- Furnizarea de date financiare transparente privind angajamentele și plățile din acest fond.
- Mutarea accentului, în cadrul programului de reintegrare, de la serviciile de ajutor de urgență la serviciile de reintegrare durabilă.
- Creșterea numărului de beneficiari ai programului de reintegrare;
- Consolidarea rolului coordonatorilor regionali și al comitetelor municipale responsabile cu reintegrarea în procesul de luare a deciziilor.
- Instituirea unui sistem de monitorizare a accesului persoanelor returnate la serviciile de reintegrare.

5.3. Securitatea documentelor

- Modificarea legii privind numele de persoane pentru a permite înregistrările de nume în alfabetul chirilic; asigurarea aplicării stricte a acestei legi, pentru a elimina schimbările frauduloase de nume; verificarea identității tuturor solicitanților care doresc să își schimbe numele.

- Modificarea legislației secundare privind cererile de documente de călătorie pentru a se garanta că sunt luate amprentele digitale de la toți solicitanții având vârste de peste doisprezece ani.
- Asigurarea producerii și emiterii de cărți de identitate biometrice în deplină conformitate cu standardele Organizației Aviației Civile Internaționale (OACI) în acest domeniu.
- Punerea în practică a noului sistem de stare civilă; asigurarea fiabilității registrului central unic de stare civilă prin îmbunătățirea calității datelor; actualizarea, corelarea și concordanța tuturor înregistrărilor de date; eliminarea neconcordanțelor dintre bazele de date și consolidarea procedurilor de audit.
- Asigurarea integrității procesului de înregistrare civilă prin anchetarea tuturor cazurilor de corupție; punerea în aplicare a Codului de etică; verificarea și pregătirea tuturor angajaților din cadrul organismului de înregistrare civilă, al birourilor municipale de stare civilă și centrelor municipale de înregistrare civilă.

5.4. Gestionarea frontierelor

- Elaborarea unui proiect de lege privind cooperarea între agenții, care definește rolurile și responsabilitățile tuturor autorităților publice implicate în gestiunea integrată a frontierelor.
- Modificarea definițiilor și a dispozițiilor corespunzătoare din legea privind controlul și supravegherea frontierelor și din legislația secundară, în conformitate cu Codul frontierelor Schengen.
- Asigurarea funcționării sistemului de gestionare a frontierelor.
- Încheierea de acorduri privind cooperarea în domeniul asigurării respectării legislației cu toate țările învecinate, inclusiv privind cooperarea operațională și schimbul de informații în scopul prevenirii și combaterii migrației nereglementare și a criminalității transfrontaliere.
- Modificarea strategiei privind gestionarea integrată a frontierelor (GIF) pe baza concluziilor Consiliului din 2006, a Codului frontierelor Schengen și a Catalogului Schengen pentru a acoperi toate elementele cheie ale GIF.
- În conformitate cu concluziile convenite în cadrul GIF din 2 decembrie 2011 și cu calendarul stabilit, instituirea, într-un mod coordonat, a unor puncte de trecere a frontierei temporare și permanente; punerea în aplicare a dispozițiilor privind schimbul de informații în domeniul asigurării respectării legislației, al asistenței juridice reciproce și al schimbului de informații vamale; asigurarea schimbului unei persoane de legătură cu Serbia.
- Delimitarea frontierei comune, în coordonare cu Muntenegru.
- Analizarea modalităților de cooperare cu FRONTEX.

5.5. Gestionarea migrației

- Modificarea listei condițiilor de intrare și a obligațiilor societăților de transport în legea privind străinii și legea privind controlul și supravegherea frontierei, în conformitate cu Codul frontierelor Schengen.
- Modificarea legii privind străinii, a legii privind controlul și supravegherea frontierelor și a legislației secundare corespunzătoare, astfel încât eliberarea vizelor la punctele de trecere a frontierelor să fie în conformitate cu Codul de vize.

- Armonizarea dispozițiilor legii privind străinii și ale legii privind acordarea unui permis de muncă și angajarea pe baza permiselor de muncă și de ședere.
- Modificarea legii privind străinii, astfel încât dispozițiile sale să respecte principalele elemente ale acquis-ului UE privind migrația legală și neregulamentară.
- Modificarea, în conformitate cu legislația privind protecția datelor, a legii privind cetățenii străini, în scopul reglementării prelucrării, accesării și schimbului de date privind migrația și azilul de către autoritățile în cauză.
- Finalizarea noii strategii în domeniul migrației, implicând toate părțile interesate competente, inclusiv prin elaborarea unui profil al migrației în Kosovo.

5.6. Azilul

- Modificarea legii privind azilul, astfel încât dispozițiile acesteia să fie conforme cu elementele esențiale ale acquis-ului UE în materie de azil, precum și cu Convenția de la Geneva.
- Investigarea acuzațiilor de corupție în gestionarea infrastructurilor de azil și a spațiilor de cazare destinate închirierii pentru persoanele returnate.
- Analizarea modalităților de cooperare cu Biroul European de Sprijin pentru Azil (EASO).

5.7. Prevenirea și combaterea criminalității organizate, a corupției și a terorismului

- Punerea în aplicare a procesului de reformă a sistemului de justiție penală într-un mod care să îmbunătățească independența, eficiența, responsabilitatea și imparțialitatea sistemului judiciar, inclusiv prin alocarea de resurse suficiente pentru exploatarea noului sistemului judiciar.
- Prevenirea interferenței politice în cadrul anchetei, al urmăririi penale și al judecării infracțiunilor; asigurarea transparenței privind procedurile de recrutare, verificare și numire a judecătorilor și procurorilor; asigurarea aplicării de măsuri disciplinare în toate cazurile de corupție din sistemul judiciar.
- Reducerea numărului de cauze pendinte.
- Clarificarea dispozițiilor din codul penal privind infracțiunile de corupție; alinierea dispozițiilor privind expulzarea străinilor cu legea privind străinii; încorporarea schimbului de informații cu țările terțe în dispozițiile privind cazierul judiciar.
- Clarificarea anumitor prevederi ale codului de procedură penală, inclusiv a prevederilor sale tranzitorii și a celor privind depozițiile martorilor în etapa de precontencios, astfel încât să nu împiedice admisibilitatea probelor.
- Luarea în considerare a efectuării unei revizui generale a funcționării sistemului restructurat de justiție penală în a doua jumătate a anului 2013, inclusiv a unei evaluări a punerii în aplicare a noii legi cu privire la instanțele de judecată, a noii legi privind urmărirea penală, a noului cod penal și a noului cod de procedură penală.
- Stabilirea unui istoric al anchetelor, al urmăririlor penale și al deciziilor finale ale instanțelor în cauzele privind criminalitatea organizată și corupția, inclusiv traficul de droguri, traficul de persoane, traficul cu arme și spălarea banilor.
- Menținerea competențelor exclusive și subsidiare ale Parchetului special.

- Luarea în considerare a elaborării de noi modificări ale legislației privind prevenirea spălării banilor și a finanțării terorismului, cursurile de pregătire specializată și indicatorii statistici.
- Adoptarea proiectului de lege prin care se stabilesc prerogative extinse pentru confiscarea de active.
- Elaborarea unui proiect de lege privind traficul de persoane.
- Punerea în aplicare a legii privind achizițiile publice.
- Modificarea legii privind finanțarea partidelor politice într-un mod care reglementează strict normele privind donațiile și clarifică obligațiile de raportare ale partidelor politice.
- Adoptarea legislației secundare necesare pentru punerea în aplicare a legii poliției și a legii privind Inspectoratul de Poliție.
- Garantarea faptului că în viitoarea legislație privind interceptarea se va face o distincție clară între interceptarea în scopuri judiciare și interceptarea pentru serviciile de informații, în conformitate cu cele mai bune practici europene, asigurându-se în același timp conformitatea dispozițiilor privind păstrarea datelor în vederea aplicării legii cu dispozițiile acquis-ului UE privind păstrarea datelor.
- Adoptarea legislației secundare necesare în vederea punerii în aplicare a legii privind protecția martorilor; punerea în aplicare a acordului internațional privind schimbarea domiciliului martorilor.
- Clarificarea rolurilor și responsabilităților tuturor organismelor anticorupție din Kosovo; analiza posibilității ca Agenția anticorupție să aibă nevoie de resurse suplimentare pentru a-și putea îndeplini obligațiile.
- Punerea în aplicare a tuturor strategiilor și planurilor de acțiune în domeniul ordinii și siguranței publice, inclusiv a noilor strategii și a planului de acțiune privind lupta împotriva criminalității organizate și a corupției.

5.8. Cooperarea pentru aplicarea legii

- Încheierea de acorduri de cooperare în domeniul aplicării legii cu țările învecinate și statele membre ale UE interesate, care ar putea include schimbul de date strategice și operaționale, inclusiv schimbul de date privind cazierile judiciare, în conformitate cu normele privind protecția datelor.
- Intensificarea cooperării operaționale în domeniul aplicării legii cu țările învecinate și statele membre ale UE interesate.
- Prevederea încheierii unui acord tehnic cu EULEX privind schimbul de informații și date operative în materie penală.
- Analizarea modalităților de cooperare cu Europol, Interpol și organizațiile regionale de cooperare în domeniul aplicării legii.

5.9. Cooperare judiciară în materie penală

- Modificarea legii privind cooperarea judiciară internațională, în conformitate cu acquis-ul UE relevant și convențiile Consiliului European; prevederea ratificării tuturor convențiilor relevante ale Consiliului European în domeniul asistenței juridice reciproce în materie penală.

- Încheierea de acorduri referitoare la asistența juridică reciprocă în materie penală cu statele învecinate și statele membre ale UE interesate.
- Analizarea modalităților de cooperare cu Biroul European de Sprijin pentru Azil (EUROJUST).

5.10. Protecția datelor

- Clarificarea sferei de aplicare a restricțiilor privind dreptul de acces al persoanelor vizate și dreptul acestora de a completa, rectifica sau șterge date cu caracter personal.
- Punerea în aplicare a legii privind protecția datelor și a legislației secundare corespunzătoare acesteia.
- Punerea în aplicare a dispozițiilor legii privind protecția datelor prin care se garantează independența supraveghetorului șef al Agenției pentru protecția datelor.
- Garantarea consultării Agenției pentru protecția datelor cu privire la toate viitoarele proiecte legislative privind prelucrarea datelor cu caracter personal.

5.11. Drepturile fundamentale care reglementează libertatea de circulație

- Modificarea legii împotriva discriminării în scopul consolidării mecanismului de sancțiuni pe care aceasta îl prevede; asigurarea punerii în aplicare a cadrului împotriva discriminării femeilor, a membrilor comunității LGBT și a persoanelor cu handicap.
- Modificarea legii privind cetățenii străini în scopul consolidării integrării socioeconomice a refugiaților; modificarea legii privind cetățenia pentru a facilita dobândirea cetățeniei de către refugiați.
- Elaborarea unei noi strategii și a unui nou plan de acțiune privind drepturile omului și drepturile fundamentale.
- Punerea în aplicare și asigurarea respectării strategiei și a planului de acțiune privind integrarea minorităților romă, ashkali și egipteană.
- Punerea în aplicare, în coordonare cu Serbia, a acordului privind libertatea de circulație.
- Investigarea și urmărirea penală a tuturor infracțiunilor cu caracter etnic.
- Asigurarea funcționării consiliilor municipale de siguranță a comunităților pe teritoriul Kosovo.

6. STATISTICI

6.1. Cererile de vize Schengen pe termen scurt în Prishtinë/Prishtina, Kosovo, 2010-2011

Anul	Tipul vizei	Belgia	Germania	Grecia	Finlanda	Ungaria	Italia	Slovenia	Elveția	Norvegia	Total
2010	Vize de tip A eliberate	-	0	-	-	-	-	-	-	0	0
	Vize de tip B eliberate	1	1	19	-	10	2	1	-	0	34
	Vize de tip C eliberate (inclusiv vizele cu intrări multiple)	2 128	13 283	5 099	17	2 767	345	2 493	3 147	532	29 811
	Vize multiple de tip C eliberate	726	1 214	-	52	1 834	2 357	2 482	-	69	8 734
	Vize de tip C solicitate	2 942	17 079	5 477	742	3 968	1 038	3 073	4 668	759	39 746
	Total vize de tip A, B și C eliberate	2 129	13 284	5 118	17	2 777	347	2 494	3 147	532	29 845
	Total vize de tip A, B și C solicitate	2 945	17 080	5 496	742	3 981	1 040	3 073	4 668	759	39 784
	Total vize de tip A, B și C neeliberate	816	3 796	378	725	1 175	693	579	1 521	227	9 910
	Procentul vizelor de tip A, B și C neeliberate	27,71%	22,22%	6,88%	97,71%	29,52%	66,63%	18,84%	32,58%	29,91%	24,91%
	Total vize cu valabilitate teritorială limitată (VTL) eliberate	5	11 629	3 749	563	8	4 301	3	12 305	519	33 082
	Vize de tip D eliberate	135	3 585	39	-	160	3 087	35	2 481	17	9 539
	Vize de tip „D + C” eliberate	-	-	-	-	-	-	-	3	0	3
	Total vize de tip A,	2 269	28 498	8 906	580	2 945	7 735	2 532	17 936	1 068	72 469

Anul	Tipul vizei	Belgia	Germania	Grecia	Finlanda	Ungaria	Italia	Slovenia	Elveția	Norvegia	Total
2011	B, C, VTL, D, „D+C” eliberate										
	Procentul vizelor VTL / B + C eliberate	0,23%	87,54%	73,25%	3311,76%	0,29%	1239,48%	0,12%	391,01%	97,56%	110,8%
	Vize de tip A eliberate	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Vize de tip C eliberate (inclusiv vizele cu intrări multiple)	1 647	1 281	565	7	2 937	258	2 804	416	637	10 552
	Vize multiple de tip C eliberate	436	1 063	190	92	1 786	258	2 790	174	101	6 890
	Vize de tip C solicitate	2 735	6 170	725	916	4 152	2 037	3 884	5 099	820	26 538
	Vize de tip C neeliberate	1 088	4 889	160	909	1 215	1 779	1 080	4 683	183	15 986
	Total vize de tip A, C eliberate	1 647	1 281	565	7	2 937	258	2 804	416	637	10 552
	Total vize de tip A, C solicitate	2 735	6 170	725	916	4 152	2 037	3 884	5 099	820	26 538
	Total vize de tip A, C neeliberate	1 088	4 889	160	909	1 215	1 779	1 080	4 683	183	15 986
	Procentul vizelor de tip A, C neeliberate	39,78%	79,24%	22,07%	99,24%	29,26%	87,33%	27,81%	91,84%	22,32%	60,2%
	Total vize cu valabilitate teritorială limitată (VTL) eliberate	-	12 526	4 083	769	1	7 066	-	16 288	630	41 343
	Total vize de tip A, C, VTL eliberate	1 647	13 807	4 648	776	2 938	7 324	2 804	16 684	1 267	51 895
	Procentul vizelor VTL / C eliberate	0,00%	977,83%	722,65%	10 985,71%	0,03%	2 738,76%	0,00%	3910,58%	98,90%	391,8%

Surse: Comisia Europeană, Direcția Generală Afaceri interne

6.2. Cetățenii kosovari cărora li s-a refuzat intrarea la frontierele externe Schengen, 2009-2011

Stat membru sau stat asociat	2009	2010	2011
Belgia	0	5	40
Bulgaria	45	70	50
Republica Cehă	5	0	5
Danemarca	0	0	0
Germania	45	60	50
Estonia	0	0	0
Irlanda	5	0	5
Grecia	140	90	75
Spania	0	0	0
Franța	70	30	280
Italia	0	20	35
Cipru	0	0	0
Letonia	0	0	0
Lituania	0	0	0
Luxemburg	0	-	0
Ungaria	5	10	85
Malta	0	0	0
Țările de Jos	5	0	5
Austria	15	10	15
Polonia	0	0	0
Portugalia	0	0	0
România	0	-	0
Slovenia	0	0	0
Slovacia	0	0	0
Finlanda	0	0	0
Suedia	0	0	0
Regatul Unit	50	20	0
Islanda	0	-	-
Liechtenstein	10	5	0
Norvegia	0	0	0
Elveția	40	45	45
Total (UE-27)	385	315	645
Medie (UE-27)	14	13	24
Deviația standard (UE-27)	31	24	56

Surse: Eurostat și DG Afaceri interne

6.3. Cetățenii kosovari care se aflau în situația de ședere ilegală în statele membre ale UE, în perioada 2009-2011

Stat membru sau stat asociat	2009	2010	2011
Belgia	75	90	250
Bulgaria	10	20	5
Republica Cehă	10	15	20
Danemarca	0	5	0
Germania	1 605	1 935	1 715
Estonia	0	0	0
Irlanda	50	35	15
Grecia	45	30	25
Spania	0	0	0
Franța	835	575	630
Italia	5	40	15
Cipru	0	0	0
Letonia	0	0	0
Lituania	0	0	0
Luxemburg	75	80	-
Ungaria	20	20	50
Malta	0	0	0
Țările de Jos	25	20	20
Austria	1 390	740	530
Polonia	0	5	10
Portugalia	0	0	0
România	0	0	0
Slovenia	0	0	0
Slovacia	0	0	0
Finlanda	250	0	0
Suedia	-	1 335	810
Regatul Unit	185	115	85
Islanda	0	-	-
Liechtenstein	-	0	-
Norvegia	0	-	0
Elveția	0	0	1 285
Total (UE-27)	4 580	5 060	4 180
Medie (UE-27)	176	187	161
Deviația standard (UE-27)	417	451	376

Surse: Eurostat și DG Afaceri interne

6.4. Cererile de azil depuse de către cetățenii kosovari, 2009-2011

Stat membru sau stat asociat	2009	2010	2011
Belgia	2 515	3 230	2 320
Bulgaria	0	0	0
Republica Cehă	20	5	5
Danemarca	120	160	135
Germania	1 900	2 205	1 885
Estonia	0	0	0
Irlanda	30	15	10
Grecia	10	0	0
Spania	0	0	0
Franța	4 580	5 285	3 240
Italia	290	300	110
Cipru	0	0	0
Letonia	0	0	0
Lituania	0	0	0
Luxemburg	130	160	140
Ungaria	1 785	380	210
Malta	0	0	0
Țările de Jos	45	60	30
Austria	1 305	610	340
Polonia	0	0	0
Portugalia	0	0	0
România	0	0	0
Slovenia	30	20	20
Slovacia	0	0	0
Finlanda	240	140	75
Suedia	1 235	1 715	1 320
Regatul Unit	40	40	25
Islanda	0	0	0
Liechtenstein	5	5	20
Norvegia	0	245	145
Elveția	695	600	660
Total (UE-27)	14 275	14 325	9 865
Medie (UE-27)	529	531	365
Deviația standard (UE-27)	1 053	1 206	812

Surse: Eurostat și DG Afaceri interne

6.5. Deciziile adoptate în primă instanță privind cererile de azil depuse de către cetățenii kosovari, 2009-2011

Stat membru sau Stat asociat	Total decizii			Decizii pozitive			Rata de recunoaștere		
	2009	2010	2011	2009	2010	2011	2009	2010	2011
Belgia	1 065	1 820	2 760	115	140	240	10,8%	7,7%	8,7%
Bulgaria	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Republica Cehă	20	10	0	5	0	0	25%	0	0
Danemarca	70	150	140	15	35	25	21,4%	23,3%	17,9%
Germania	1 355	2 255	1 850	75	90	50	5,5%	4%	2,7%
Estonia	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Irlanda	30	15	10	0	0	0	0	0	0
Grecia	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Spania	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Franța	2 460	3 480	3 395	110	105	100	4,5%	3%	2,9%
Italia	255	335	220	75	80	95	29,4%	23,9%	43,2%
Cipru	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Letonia	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lituania	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Luxemburg	-	90	90	-	5	5	0	5,6%	5,6%
Ungaria	650	85	135	0	0	0	0	0	0
Malta	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Țările de Jos	25	55	35	5	0	0	20	0	0
Austria	1 115	665	365	80	70	35	7,2%	10,5%	9,6%
Polonia	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Portugalia	0	0	0	0	0	0	0	0	0
România	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Slovenia	25	25	20	10	0	0	40%	0	0
Slovacia	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Finlanda	85	215	85	10	15	5	11,8%	7%	5,9%
Suedia	1 300	975	1 200	105	35	50	8,1%	3,6%	4,2%
Regatul Unit	45	40	20	15	5	10	33,3%	12,5%	50%
Islanda	-	0	0	-	0	0	0	0	0
Liechtenstein	5	0	5	0	0	0	0	0	0
Norvegia	0	245	125	0	0	0	0	0	0
Elveția	245	370	255	45	80	55	18,4%	21,6%	21,6%
Total (UE-27)	8 500	10 215	10 325	620	580	615	7,3%	5,7%	6%
Medie (UE-27)	315	378	382	23	21	23			
Deviația standard (UE-27)	602	822	867	39	39	51			

Surse: Calcule furnizate de DG HOME, bazate pe datele Eurostat

6.6. Cererile de readmisie prelucrate de către autoritățile din Kosovo, 2009-2011

Anul	Stat membru sau stat asociat	Total cereri de readmisie	Cereri respinse	Cereri în curs	Repatrieri
2009	Belgia	58	12	14	32
	Bulgaria	0	0	0	0
	Germania	2 385	91	1 753	541
	Franța	500	24	0	476
	Italia	80	-	3	77
	Ungaria	-	-		133
	Austria	-	-		234
	Slovenia	85	-	10	75
	Slovacia	0	0	0	0
	Norvegia	-	-		125
	Elveția	403	35	0	368
	Total	3 511	162	1 780	2 061
2010	Belgia	61	3	18	40
	Bulgaria	0	0	0	0
	Republica Cehă	7	0	0	7
	Germania	2 339	197	1 536	606
	Franța	522	21	4	497
	Italia	65	-	1	64
	Ungaria	-	-		60
	Austria	-	-		253
	Slovenia	68	-	13	55
	Slovacia	0	0	0	0
	Norvegia	-	-		103
	Elveția	419	22	0	397
	Total	3 481	243	1 572	2 082

Anul	Stat membru sau stat asociat	Total cereri de readmisie	Cereri respinse	Cereri în curs	Repatrieri
2011	Belgia	365	17	50	298
	Bulgaria	0	0	0	0
	Republica Cehă	1	0	0	1
	Germania	1 483	155	832	496
	Franța	372	9	9	354
	Italia	77	-	2	75
	Ungaria	-	-		62
	Austria	-	-		140
	Slovenia	35	-	10	25
	Slovacia	0	0	0	0
	Norvegia	-	-		100
	Elveția	259	18	0	241
	Total	2 592	199	903	1 792
2012	Belgia	355	14	104	237
	Germania	691	80	302	309
	Grecia	21	0	0	21
	Franța	226	10	8	208
	Italia	39	-	0	39
	Ungaria	-	-		64
	Țările de Jos	18	1	7	10
	Austria	-	-		94
	Slovenia	15	-	8	7
	Suedia	489	15	0	474
	Norvegia	-	-		50
	Elveția	225	11	0	214
	Total	2 079	131	429	1 253

Surse: Statele membre ale UE și statele asociate